

Справка – таблица за отразяване на становищата, получени във връзка с обсъждането на Портала за обществено обсъждане и качения на интернет страницата на ДАБ при МС в периода 05.01.2024 г. – 05.02. 2024 г. проект на Закона за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците

№	Подал	Бележки / Предложения	Приети /неприети	мотиви
1	<p>Предложение на Български хелзинкски комитет по Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците</p> <p>Към законопроекта БХК предлага и следните изменения и допълнения:</p> <p>Публикувано на strategy.bg</p> <p>Получено и на sar@saref.government.bg</p> <p>ЦУ-14-20/10.01.2024 г.</p>	<p>I. Наблюдението на производствата по ЗУБ посочва като продължаващ проблем липсата на своевременна идентификация на лицата от уязвими групи, както и на предписаните от закона действия по изготвяне на план за подкрепящи мерки и тяхното изпълнение на практика. В тази връзка считаме за необходимо да се въведе срок за извършването на тази оценка съгласно изискванията на чл.24, ал.1 от Директива 2013/32/ЕС, чрез което да създадат правни гаранции за своевременното изпълнение на това задължение в производството по ЗУБ пред ДАБ.</p> <p>В тази връзка БХК предлага следното изменение и допълнение в законопроекта:</p> <p>§ [...]. В чл. 30а се правят следните допълнения:</p> <p>„Чл. 30а. (1) В срок до 1 месец от установяване принадлежността на чужденец, търсещ международна закрила, към уязвима група се извършва идентификация и оценка на потребностите, като при необходимост се изготвя план за подкрепящи мерки със срокове за изпълнението им. Изготвените документи се прилагат към личното дело на чужденеца.</p>	<p>Приема се</p>	

		<p>(2) За целите на производството се отчитат особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните потребности, независимо на кой етап са установени. Те задължително се обсъждат в мотивите на решенията по чл.70, ал.1 и чл. 75, ал. 1. “</p> <p>II. В годишните доклади по наблюдение на производствата по ЗУБ от 2017 г. насам се установява системно неизпълнение на задълженията на социалните работници от отделите „Закрила на детето“ на Агенцията за социално подпомагане по събиране на първоначална информация, оценка и изготвяне на социален доклад и план за действие по реда и в сроковете, указани в чл.16 - 17 от Правилника за приложение на Закона за закрила на детето в производствата по предоставяне на международна закрила на непридружените деца. Ето защо считаме за необходимо въвеждането на изрични правила в бежанските производства, които да обективират тези административни задължения в уредбата на международната закрила като по този начин хармонизират разпоредбите на общия и специалния закон.</p> <p>В тази връзка БХК предлага следното изменение и допълнение в законопроекта:</p> <p>§ [...]. В чл. 58 се създава нова алинея 11, която гласи така:</p> <p>„(11) След регистрацията на непридружено или разделено дете компетентните органи незабавно изпращат сигнал до съответната дирекция „Социално подпомагане“ за започване на действията по събиране на първоначална</p>	<p>Приема се</p>	
--	--	---	-------------------------	--

		<p>информация, извършване на проучване и оценка на риска и изготвяне на план за действие съгласно правилата и сроковете на Закона за закрила на детето и правилника за неговото приложение.“</p> <p>III. От 2015 г. насам докладите по наблюдение на производствата по ЗУБ посочват като основен недостатък в решенията, с които ДАБ се произнася по молбите за предоставяне на международна закрила, липсата на връзка и кореспондиране на фактическите и правните констатации в мотивите на тези актове, а оттам и създаването на предпоставки за тяхната материалноправна незаконосъобразност и последваща съдебна отмяна.</p> <p>В тази връзка БХК предлага следното изменение и допълнение в законопроекта:</p> <p>§ [...]. В чл. 74, ал.1 се изменя така:</p> <p>„Чл. 74. (1) В срок до 4 месеца от образуването на производството за предоставяне на международна закрила интервюиращият орган обективно и безпристрастно изготвя становище и проект за решение, които заедно с личното дело предава за правно съгласуване. В срок до 1 месец от получаване на становището от интервюиращия орган проектът за решение заедно с личното дело се представя на председателя на Държавната агенция за бежанците за вземане на решение.“</p>	<p>Приема се</p>	

<p>Национално бюро за правна помощ</p> <p>Наталия Илиева</p> <p>Председател на НБПП</p> <p>Публикувано на strategy.bg</p> <p>Получено и на sar@saref.government.bg</p> <p>ЦУ-16-87/26.01.2024 г.</p>	<p>СТАНОВИЩЕ</p> <p>Във връзка със Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците, и по-специално, чл.25 от него относно представителството на непридружените малолетни и непълнолетни чужденци, търсещи международна закрила, и предлагания нов текст на чл.25а даваме следното становище:</p> <p>Подкрепят се направените предложения, с чието приемане ще се отстранят констатираните от началото на практиката през 2022г. празноти и противоречиво тълкуване на разпоредбите от различните органи относно обхвата и съдържанието на представителството на непридружените деца, търсещи или получили международна закрила от адвокати, вписани в Националния регистър за правната помощ (НРПП).</p> <p>В тази връзка посочваме, че е установен допълнителен проблем, чието разрешаване следва да бъде извършено чрез законодателна уредба при настоящото изменение и допълнение на ЗУБ. Значителна част от представляваните по чл. 25 непридружени деца са в гранична възраст и много от тях навършват пълнолетие преди приключването на производството по предоставяне на международна закрила. Юридическият факт на навършено пълнолетие обаче не предполага способност на младежите, търсещи закрила, да довършат самостоятелно и без съдействието на адвокат производството по международна закрила на административна или съдебна фаза. Поради това всички от тях подават ново заявление за предоставяне на правна помощ по общия ред с искането тя да бъде реализирана от адвокатът, който ги е представлявал до този момент по реда на чл. 25.</p>		
---	--	--	--

		<p>По дефиниция тези заявления се явяват основателни във връзка с разпоредбата на чл. 22, ал. 1, т.8 от Закона за правната помощ (ЗПП) и биват уважени. Обработката на тези заявления обаче и издаването на нови решения за продължаване на предоставянето на правна помощ от предходно определения адвокат създава допълнителна и ненужна административна тежест и натоварване на НБПП без наличието на правна или практическа необходимост от изпълнението на тази напълно формална и изпразнена от съдържание процедура.</p> <p>Същевременно до издаването на ново решение от НБПП за продължаване на правната помощ по общия ред на ЗПП се създава период от време, в който току-що навършилия пълнолетие младеж, търсец или получил закрила, не разполага със съдействието и защитата на квалифициран адвокат, което може да доведе не само до процесуални грешки, но така също и до пропускане на срокове за оспорване и обжалване пред съд на актове на ДАБ.</p> <p>Въз основа на гореизложеното се предлага следното допълнение към редакцията на чл. 25 и предложения нов чл. 25а, както следва:</p> <p>§ [...]. В чл. 25 се създава нова ал. 8, която гласи така:</p> <p>„(8) Ако по време на производството по предоставяне на международна закрила непридруженият малолетен или непълнолетен чужденец навърши пълнолетие, представителят по ал. 1 продължава да го представлява на основание чл. 22, ал. 1, ал. 8 от Закона за правната помощ до приключване на производството с влязло в сила решение. В този случай не се издава нов акт за предоставяне на правна помощ.“</p>	<p>Приема се</p> <p>Приема</p>	
--	--	---	--------------------------------	--

		<p>Към предложената нов текст на чл. 25а се създава ал. 6, която гласи така:</p> <p>„(6) Ако по време на производството по предоставяне на международна закрила резделеният малолетен или непълнолетен чужденец навърши пълнолетие, представителят по ал. 3 продължава да го представлява на основание чл. 22, ал. 1, ал. 8 от Закона за правната помощ до приключване на производството с влязло в сила решение. В този случай не се издава нов акт за предоставяне на правна помощ.“</p>	<p>се</p>	
	<p>Красимир Каракачанов – почетен председател на ПП „ВМРО – Българско национално движение“</p> <p>и</p> <p>Карлос Контрера – общински съветник в Столичния общински съвет</p> <p>Получено на sar@saref.government.bg</p> <p>ЦУ-16-91/30.01.2024 г.</p> <p>И по куриер</p>	<p>ДО МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ ДО ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЕЖАНЦИТЕ ПРИ МС</p> <p>СТАНОВИЩЕ</p> <p>Уважаеми госпожи и господа,</p> <p>На 05.01.2024 г. в Портала за обществени консултации в сферата на „Правосъдие и вътрешен ред“ беше обявен за предварително обсъждане проект за Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците. След като се запознахме с предложените текстове изразяваме следното становище:</p> <p>Заради приемането ни в Шенген българското правителство предлага да либерализира режима за приемане и регистриране на нелегални мигранти. В портала за обществени обсъждания и консултации на 05.01.2024 г. е публикуван законопроект за изменение и</p>		

допълнение на Закона за убежището и бежанците. Основният аргумент за това е хармонизиране на българското законодателство с европейското, както и изпълнение на препоръките на ЕК. Това е формален мотив, за благозвучност. Всъщност в мотивите към законопроекта в т. 2 „Цели“ е записано „Основната цел на настоящия законопроект е да въведе препоръките на Европейската комисия за преодоляване на пречките пред присъединяването на Република България към Шенгенското пространство, като оптимизира производството за международна закрила и по-специално чрез прецизиране на основанията и правилата на провеждане на ускореното производство и привеждането им в съответствие с общностните основания, уредени в Директива 2013/32/ЕС, както и пълното транспониране на производството по допустимост, регламентирано в чл. 33, параграф 2 от Директива 2013/32/ЕС, понастоящем въведено единствено за производствата по последващи молби“.

Този параграф всъщност доказва и показва истинския мотив – изпълнение на условията за приемане на България в системата на Шенген. Практически този мотив е в пълно противоречие с публичните твърдения на членове на ЕК и представители на държави членки, че България от 2011 г. е „технически готова и е изпълнила всички критерии за членство в пространството“. Многократно това е обявявала ЕК. Т.е. настоящата законодателна инициатива е за изпълнение на нови условия, които са били поставени въпреки положителната оценка, че България е изпълнила формалните и юридически критерии. Доказателство за това е и фактът, че в оценката за въздействие е посочено, че

		<p>законопроектът не е част от законодателната програма на МС, т.е. той е резултат не от планирани, а от нововъзникнали обстоятелства (изисквания). Кой и какви са тези нови условия, кой ги е поставил и какви са те по съдържание и обхват?</p> <p>Възприетият нормативен подход се квалифицира като „оптимизиране“ и „прецизиране“ на текстове от ЗУБ, но практически либерализира режима за приемане, регистриране и пребиваване на лица, търсещи закрила. С други думи – улеснява се процедурата по приемане, регистриране и допускане на лица, търсещи закрила да пребивават на територията на Р България, както и да се възползват от социалната система за подпомагане. Практически това е заселване на такива лица на българска територия.</p> <ul style="list-style-type: none">- Улеснява се предоставянето на хуманитарен статут – създава се текста на чл. 11 в законопроекта.- Отпада т. 3 от чл. 13, ал. 1 – „твърдените от него факти не съдържат подробно описание на обстоятелствата или лични подробности за изясняване на случая“. По този начин се ограничава оперативната самостоятелност на ДАБ да постановява откази в случаите, когато кандидатстващият практически не предоставя информация, укрива и затаява така.- Отменят се т. 6 и 7 „6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) се представя с фалшива самоличност или използва неистински, подправен документ или документ с невярно съдържание, за които по време на производството продължава да твърди, че са истински; 7. (предишна т. 6 - ДВ, бр. 52 от 2007 г.) умишлено, в устна или писмена форма, дава невярна или укрива съществена информация		<p>Не са изразени конкретни предложения по текстовете на законопроекта, които да бъдат отразени.</p>
--	--	--	--	--

относно своя случай“. Практически така се допуска и се стимулира кандидатстващият да се позовава на неверни факти, обстоятелства, да се ползва от документи с невярно съдържание, фалшиви, да укрива факти и обстоятелства в своя полза. При отпадането на тези текстове – дори да се установи подобно поведение, за кандидата не следват неблагоприятни последици.

- Изменя се точка 12 в доста по-благоприятен режим за незаконно влезлите и пребиваващите. Отпада изискването незабавно след влизането да се явят или уведомят компетентните органи. Вместо това се залага неопределения термин разумен срок „е влязъл в страната не по законоустановения ред или е удължил незаконно своя престой и без уважителна причина предвид обстоятелствата, свързани с неговото влизане или пребиваване, не се е явил възможно най-скоро пред компетентен орган или не е подал молба за международна закрила“. Това практически дава възможност на всеки преминал незаконно държавната граница да се позове на хипотезата, че се е явил възможно най-скоро. От практическа гледна точка при залавяне от органите на реда на такива лица те могат да се позоват, че са заловени, докато възможно най-скоро са правили опити да се явят пред компетентния орган (например този в София за подаване на молба за закрила). Отваря се възможност за злоупотреба и неправомерно позоваване на така записаната хипотеза.

- Либерализира се процедурата за „събиране на семейства“. В редакциите на чл. 34 се въвежда възможността чрез интервю, без предоставяне на надлежни документи, да се допусне издаване на визи с цел

Не са изразени конкретни предложения по текстовете на законопроекта, които да бъдат отразени.

събиране на семейства. В поправката в ал. 7 се добавя дори нова категория лица, които могат да получат визи, без дори да са роднини на бежанеца „или на другите лица, отговорни по силата на закона или обичая за непридружен или разделен малолетен или непълнолетен чужденец, се издават от българските дипломатически или консулски представителства след разрешението по ал. 4 и след представянето на документите по ал. 1 и декларация за поемане на задължение да се осигури жилище и издръжка на детето след събирането.“. Въвежда се опасна практика законно да се допускат в държавата чрез процедурата по събиране на семейства трети лица, които не са роднини, но са придружители на непълнолетни и малолетни.

- В преходните и заключителните разпоредби практически се отваря цялата социална система на държавата за достъп от бежанци – помощи за деца, социални помощи.

- С поправката в чл. 83 от настоящия закон се въвежда правилото, че веднъж регистрирани някога в България, бежанците остават вечно наши. Текстът е следният „които след връщане до държавата си по произход, в срока на временната закрила са влезли обратно в Европейския съюз през територията на друга държава членка“. Това е така, защото практически срокът на закрила може да бъде продължаван без ограничения. Възможни са хипотези, при които лица, получили закрила, ще ни бъдат връщани, ако бъдат установени в други държави членки и след 3-4-5-10 години. Друг е въпросът как практически може да се установи едно лице връщало ли се е въобще в държавата си по произход и кога. Практически записването на този текст благоприятства

		<p>всички останали държави членки да връщат подобни лица в държавата по първа регистрация.</p> <p>Законопроектът е изработен от Държавна Агенция за Бежанците (ДАБ). В срок до 05.02.2024 г. могат да се депозират становища, като в тази връзка депозираме настоящото становище.</p> <p>Считаме, че проектът не е издържан от правна, логическа и практическа гледна точка, като предлагаме законопроектът да не се внася за разглеждане от Министерския съвет в този му вид, както и да не се внася изцяло и частично за разглеждане в компетентния да приеме поправки в закона орган – Народното събрание. Предлагаме Ви да бъде поставен обаче въпросът за законодателни изменения, регламентиращи, че лица, влезли нерегламентирано на територията на Р България, задължително се настаняват и пребивават в центрове от затворен тип до произнасяне по молбата за закрила. Също така предлагаме настоящите три регистрационно-приемателни центрове, разположени на територията на Столична община, да бъдат трансформирани в такива от затворен тип и да бъдат преместени в близост до българо-турската граница.</p> <p>С уважение 30.01.2024 г.</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Необходимостта от приемането на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците (ЗИД ЗУБ) е подробно посочена в мотивите на законопроекта.</p> <p>Съгласно член 8 от ДИРЕКТИВА 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна (ДИРЕКТИВА 2013/33/ЕС) Задържане</p> <p>1. Държавите членки не могат да задържат едно лице единствено поради това, че то е кандидат за международна закрила в съответствие с</p>
--	--	---	---	--

				<p>Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила.</p> <p>Към настоящия момент съществува норма на чл. 45 б, ал. 1, т. 1 от Закона за убежището и бежанците, като същата е съобразена с ДИРЕКТИВА 2013/33/ЕС: чл. 45б. (Нов - ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.)</p> <p>(1) Когато не може да бъде ефективно приложена мярката по чл. 45а и след преценка на обстоятелствата в конкретния случай, чужденец, търсещ международна закрила, може да бъде настанен временно и за възможно най-кратък срок в център от затворен тип:</p> <p>1. за установяване или проверка на неговата самоличност или националност;</p>
--	--	--	--	--

				<p>По отношение на местоположението на настоящите три регистрационно-приемателни центрове, разположени на територията на Столична община, съществува правна уредба за вземане на решението -съгласно чл. 47, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) (Доп. - ДВ, бр. 109 от 2007 г., в сила от 01.01.2008 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Транзитните и регистрационно- приемателните центрове се откриват и закриват от Министерския съвет по предложение на председателя на Държавната агенция за бежанците, съгласувано с министъра на финансите, министъра на вътрешните работи, министъра на труда и социалната политика, министъра на правосъдието, министъра на външните работи, министъра на регионалното развитие и благоустройството,</p>
--	--	--	--	---

				председателя на Държавна агенция "Национална сигурност" и кмета на съответната община.
IK	<p>Предложение по ЗИД на ЗУБ</p> <p>Г-жо Савова, буди недоумение защо имате предложения към ЗИД на ЗУБ, който Вие сте написали.</p> <p>Моето предложение е да си изтеглите това недоразумение наречено ЗИД на ЗУБ, което пробутвате чрез Вашите кукли на конци в ДАБ.</p> <p>Видно е от законопроекта и предложенията Ви към него, че нормотворчеството не Ви се отдава.</p>	Не се приема	<p>Голяма част от измененията и допълненията предлагани с настоящия законопроект са базирани на подготовения през 2022 г. от междуведомствена работна група към Министерството на правосъдието ЗИД ЗУБ, внесен от група народни представители в 47 Народно събрание на 24.06 2022 г., със сигнатура 47-254-01-79.</p> <p>Този законопроект беше преработен от новосформирана междуведомствена работна група към Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ при МС).</p> <p>Необходимостта от приемането на ЗИД ЗУБ е подробно посочена в мотивите на законопроекта.</p>	

**СТАНОВИЩЕ И
ПРЕДЛОЖЕНИЯ
НА АГЕНЦИЯТА
ЗА СОЦИАЛНО
ПОДПОМАГАНЕ**

Публикувано на
strategy.bg на
31.01.2024 г.

- ЧАСТ 1

.По § 16, с който се създава нов чл. 25а (1).
Коментар: Дирекция „Социално подпомагане“ (ДСП) участва във всяко административно или съдебно производство, по което се засягат права или интереси на дете, съгласно чл. 15 от ЗЗДет. По производствата ДСП осигурява социален работник, който изразява становище и изготвя социален доклад с резултати от извършено социално проучване и оценка на семейната и социална среда на детето.

Социалното проучване се осъществява чрез набиране на информация от различни източници съгласно чл. 14 от ППЗЗДет. Социалният работник извършва проучване и оценка като събира необходимата информация от семейството, детето, училището, детската ясла и градина, роднини, близки, съседи, друга ДСП, личен лекар и от други източници при необходимост, в случая задължително и ДАБ като институция водеща производствата на непридружените и разделени деца.

Проучването и оценката на придружаващите непридружените и разделените деца пълнолетни лица не би могло да бъде достатъчно задълбочено и напълно обективно поради липсата на достоверна информация от други компетентни органи в България, както се случва при проучване и проверка на български граждани, желаещи да бъдат законни представители и да се грижат за деца в риск.

С оглед на гореизложеното становището на ДСП от проведеното социално проучване на лицето, което

<p>СТАНОВИЩЕ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ НА АГЕНЦИЯТА ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ</p>	<p>придружава непридруженото и разделено от родителите си дете няма да е достатъчно за извършването на задълбочена и обективна оценка на нагласите и намеренията на „придружителите“ спрямо децата. По този начин децата могат да бъдат изложени на риск от трафик и/или злоупотреби от придружителя/представителя.</p> <p>Освен становището на ДСП следва да бъдат регламентирани и други гаранции за проверка и оценка на лицата представящите се за „придружители“ и „близки“ на децата. Не е в компетенциите на ДСП да установява и доказва родствена връзка между лица и деца.</p> <p>2. С § 24 се предлага създаване на нова т. 10 към чл. 40, ал. 1 от ЗУБ, както и изменение на ал. 3. Същевременно в § 48 се предлага в Закона за българските лични документи да бъде създаден нов чл. 14а, който не е коректен, т.к. Регистрационната карта по чл. 40, ал. 1, т. 10 от ЗУБ може да удостовери самоличността на чужденца с предоставена временна закрила, само ако в нея е отбелязано, че при издаването ѝ е представен валиден национален личен документ, не и във всеки един случай.</p> <p>3. В § 28 се предлага в чл. 42, ал. 1 и в ал. 2 думите за „за срока на нейната валидност“ да бъдат заличени. Разпоредбата на чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от ЗУБ гласи, че картата на бежанец/чужденец с хуманитарен статут удостоверява самоличността на лицето и правото на притежателя ѝ да пребивава на територията на Република България за срока на нейната валидност.</p> <p>Предложеното заличаване на думите „за срока на нейната валидност“ е в противоречие с разпоредбата на чл. 32, ал. 1 от ЗУБ, съгласно която „чужденец с предоставена международна закрила има право да пребивава на</p>		<p>Не съдържа конкретно предложение.</p> <p>Съгласно чл. 59, ал. 8 от Закона за българските лични документи (ЗБЛД) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2016 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 14 от 2018 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2020 г.) Удостоверението за завръщане в Република България на чужденец се издава от дипломатическите и консулските представителства</p>
--	---	--	---

		<p>територията на Република България за срока на валидност на издадените му български лични документи.“</p> <p>В тази връзка не подкрепяме предложение за промяна в чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от ЗИД на ЗУБ.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>на лице без гражданство или на чужденец с предоставена закрила в Република България, чийто български личен документ по ал. 1, т. 3, 4, 7 и 8 е с изтекъл срок, изгубен, откраднат или повреден в чужбина. Същият документ се издава и на чужденец по чл. 34, ал. 7 от Закона за убежището и бежанците или на основание акт на Министерския съвет в изпълнение на ангажменти по презаселване и релокация, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, когато не притежава валидни национални документи за пътуване. Предходната редакция на чл. 59, ал. 8 гласеше:</p> <p>(8) (Доп. - ДВ, бр. 97 от 2016 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 14 от 2018 г.) Удостоверението за завръщане в Република България на чужденец се издава от дипломатическите и консулските представителства на лице без гражданство или на чужденец с предоставена закрила в Република България, изгубил в чужбина българския</p>
--	--	--	----------------------------	---

		<p>4. В § 31 се предлага създаване на регистър на чужденците, търсеци или получили закрила на територията на Република България. В него обаче не е предвидено да се отразява отмяната на представена закрила, а това е важно условие за осигуряване на правата им на социално подпомагане.</p> <p>- 2 ЧАСТ</p> <p>1. С § 52 се предлага промяна в чл. 3 от ЗСПД, като се</p>	<p>Приема се</p>	<p>си личен документ по ал. 1, т. 3, 4, 7 и 8. Същият документ се издава и на чужденец по чл. 34, ал. 7 от Закона за убежището и бежанците или на основание акт на Министерския съвет в изпълнение на ангажименти по презаселване и релокация, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз, когато не притежава валидни национални документи за пътуване. Предвид промяната в ЗБЛД през 2020 г. следва да се промени и ЗУБ.</p> <p>§ 32, чл. 55, ал. 2, „т. 6 решения, издадени в производство за международна закрила (вид, дата, номер);“</p>
--	--	---	-------------------------	--

	<p>Публикувано на strategy.bg на 31.01.2024 г.</p>	<p>създава т. 6, съгласно която право на семейни помощи за деца ще имат и бременните жени с предоставена закрила в Република България и семействата на лица с такава закрила, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната. Същевременно с проекта на ЗИД на ЗУБ се предлага редакция на чл. 1, ал. 1 от закона, с която думата „закрила“ се заменя с „убежище“. С промяната на ал. 2 от същия член е посочено, че убежището, което Република България предоставя на чужденци включва убежището, предоставяно от президента на републиката съгласно Конституцията на Република България, международната и временната закрила. Поради това и предложената с § 52 от законопроекта промяна в ЗСПД не кореспондира с терминологичните промени в ЗУБ.</p> <p>С оглед на изложеното, считаме за необходимо да се прецизира промяната в ЗСПД, като предлагаме следната редакция:</p> <p>„б. бременни жени – чужди граждани, и семействата на чужди граждани с предоставено убежище в Република България по Закона за убежището и бежанците, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, за периода на убежището.“</p> <p>Считаме, че по този начин разписана разпоредбата обхваща всички бременни жени – чужди граждани, и семействата на чужди граждани с предоставено убежище по ЗУБ (убежище, предоставяно от президента, статут на бежанец, хуманитарен статут и временна закрила).</p> <p>Обръщаме внимание, че с цел гарантиране на семейните помощи за деца за тази група лица и както е отбелязано в мотивите към ЗИД на ЗУБ, предложената промяна в ЗСПД ще изисква осигуряването на допълнителни финансови</p>	<p>Приема се</p>	<p>Предложението се приема, но е добавена и групата на търсещите международна закрила с изрично уточнение, че се отнася за всички видове убежище:</p> <p>§ 56, чл.3 ЗСПД</p> <p>„т. 6 бременни жени – чужди граждани, и семействата на чужди граждани търсещи и получили някой от видовете убежище в Република България съгласно Закона за убежището и бежанците, които постоянно пребивават и отглеждат децата</p>
--	---	--	-------------------------	---

		<p>средства от държавния бюджет чрез бюджета на МТСП по бюджетна програма „Подкрепа за децата и семействата</p> <p>2. С § 53 се предлага създаване на Преходна разпоредба в ЗСП, включваща параграф единствен с две алинеи.</p> <p>По отношение на ал. 1 не е ясно за коя целева група и за отпускането на кои помощи се отнася разпоредбата на Параграф единствен и второ следва да се има предвид, че компетентна за отпускането на социални помощи е ДСП по настоящ адрес на лицето/семейството, а не Регионалната дирекция за социално подпомагане, както е посочено в ал. 1.</p> <p>Съгласно предложената редакция на чл. 43, ал. 3 от ЗИД на ЗУБ, за настоящ адрес на чужденците с временна закрила се счита отразеният в Регистрационната карта, а съгласно чл. 35 от ЗУБ, чужденец с предоставена международна закрила е длъжен в срок до 14 дни от получаването на решението за предоставяне на международна закрила да се регистрира в общината със заявен настоящ адрес за да бъде вписан в регистъра на населението. Следователно ДСП могат да установят информацията за настоящия адрес на лицата с международна закрила по служебен път, т.к. имат осигурен достъп до Национална база данни „Население“, а освен това следва да им бъде осигурен достъп и до Регистъра на чужденците, търсеци и получили закрила на територията на Република България, създаден на основание чл. 55 от ЗИД на ЗУБ. В краен случай информацията за настоящия адрес на лицата с временна закрила може да бъде установена и чрез представяне за</p>	<p>Приема се</p>	<p>си в страната.“</p> <p>§53 се заличава</p>
--	--	--	------------------	---

		<p>справка на Регистрационната карта.</p> <p>Въведените в предложената ал. 2 облекчителни условия за лицата с предоставена закрила по отношение липсата на изискване за задължителна регистрация в Дирекция „Бюро по труда“, за полагане на общественополезен труд и за редовно посещаване на детска градина/училище от децата, е в противоречие с основните принципи на ЗСП и е дискриминационно спрямо останалите граждани на РБългария, а освен това противоречи и на принципите на социалното включване и интеграция на този кръг лица.</p> <p>Във връзка с гореизложеното предлагаме да отпадне § 53 от ПЗР на ЗИД на ЗУБ.</p>		
--	--	---	--	--

<p>СТАНОВИЩЕ на Фондация „ Център за правна помощ - Глас в България “ във връзка с Законопроект за изменение и допълнение на ЗУБ</p> <p>Диана Радославова Управител</p> <p>Получено на sar@saref.government.bg ЦУ-16-91/30.01.2024 г.</p>	<p>Фондация „Център за правна помощ -Глас в България“(ЦПП) работи вече петнадесетгодини в сферата на бежанско и миграционно право, предоставяйки на терен правна помощ на мигранти, бежанци, търсещи закрила мигранти в недокументирана ситуация, лица без гражданство.) Основната цел на настоящото становище е да се изложат идеи включително за корекции и допълнения по съдържанието на предложените промени в Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) с цел оптимално постигане на целта на закона: Преди да изложим конкретна позиция бихме искали да обърнем внимание, че в мотивите към законопроекта се рефирира към „пилотен проект между Република България и Европейската комисия, изпълнен в периода от м. 03 -м. 08.2023г.“, за която „е създадена работна група с представители на Дирекция „Правосъдие и вътрешен ред“ на ЕК, МВР и ДАБ-МС“. Към настоящия момент липсва публично достъпна информация за същността на посочения пилотен проект между България и ЕК, като не е налична информация за следните съществени параметри:</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) на какво конкретно правно основание се базира цитирания пилотен проект; (ii) кои органи на европейско и национално ниво са включени в изпълнението му; (iii) каква е законовата цел на проекта и по какъв начин са спазвани законовите гаранции за прилагането на основните правна мигранти и бежанци; (iv) при какви условия, в кои звена на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет (ДАБ), с какви конкретни целеви групи се осъществява проектът и какви са 	<p>Проектът имаше широко медийно отразяване, например www.capital.bg. Информация за проекта се съдържа и на интернет страницата на ДАБ при МС, както и в отчетите на дирекция КПМЗ при ДАБ при МС, които също се публикуват на интернет страницата на органа.</p>
--	--	---

		<p>постигнатите резултати от неговото изпълнение;</p> <p>(v) какъв е предметът и резултатите от работата на цитираната в мотивите работна група с „представители на Дирекция „Правосъдие и вътрешен ред“ на ЕК, МВР и ДАБ-МС“.</p> <p>Считаме, че предоставянето на конкретна информация за параметрите на посочения в мотивите „пилотен проект“ е необходимо за пълното изясняване на целта на предлаганите законодателни промени, тяхното въздействие, контекста, при които са разработени, действителните резултати, които се целят с тях.</p> <p>С оглед на гореизложеното бихме искали да изразим позицията си по отношение на конкретно предложените нормативни текстове както следва:</p> <p>1. Относно ситуацията на недокументирани дългосрочно пребиваващи мигранти</p> <p>По повод настоящата законова инициатива обръщаме внимание на друг основен проблем. За пореден път ситуацията на недокументираните мигранти остава извън ползрението на законодателните предложения, предприети към настоящия момент. В България изцяло липсва законов механизъм, по който мигранти, живеещи в страната ни значителен период от време без документи, биха могли да кандидатстват при конкретно разработени законови критерии за уреждане на пребиваването си. Продължителният правен вакуум поставя тези лица в постоянен риск от принудително връщане, имиграционно задържане, маргинализация,</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Не са изразени конкретни предложения по текстове на законопроекта, които да бъдат отразени.</p> <p>Поставеният на обществено обсъждане проект се отнася до уредбата по предоставяне на убежище в Република България на чужденци, които се нуждаят от закрила поради преследване съгласно чл. 8, ал. 1 ЗУБ, или поради съществуващ риск от нарушаване на основното им право на живот и на свобода от изтезание, нечовешко или унищително отнасяне или</p>
--	--	--	---------------------	---

		<p>като недокументираната ситуация значително затруднява и държавата в упражняването ѝ на административен контрол. Практиката показва, че единственият начин на тези лица да потърсят уреждане на статута си в България е чрез подаване на последващи молби за международна закрила. Вследствие на това възникват редици ситауции, в които граждани на трети страни подават последващи молби с години наред. Тази практика обаче не предлага адекватно решение на ситуацията, включително отежнява работата на компететните институции.</p> <p>Именно по повод поредна последваща молба на чуждестранен гражданин, живеещ десетилетие в България без документи, към момента на изготвяне на настоящото становище е налице висящо съдебнопроизводство пред Съда на ЕС, дело С-352/23 на СЕС, иницириано по преюдициално запитване на Административен съд-София град, засягащо включително приложението на чл. 9, ал. 8 от ЗУБ. Въпросите, свързани със ситуацията на недокументираните мигранти, изискват активно обсъждане и търсене на нормативни решения. Според нас едно работещо решение би било въвеждането на конкретни законови критерии както в чл. 9, ал. 8 от ЗУБ при определянето на понятието "причини от друг хуманитарен характер", така и в ЗЧРБ, свързани с фактическата интеграция, според които дадено лице в недокументиран престой да има възможност да кандидатства за уреждане на статута си.</p>	<p>наказание съгласно чл. 9, ал. 1 ЗУБ.</p> <p>Въвеждането на конкретни законови критерии в чл. 9, ал. 8 от ЗУБ при определянето на понятието "причини от друг хуманитарен характер", свързани с фактическата интеграция, според които дадено лице в недокументиран престой да има възможност да кандидатства за уреждане на статута си не се приема, тъй като интеграцията сама по себе си не е основание за предоставяне на убежище и закрила.</p> <p>Освен това ДАБ при МС няма компетентност да предлага изменения и допълнения на Закона за чужденците в Република България, отнасящи се до уредбата на законната и незаконната имиграция в Република България, което е от изключителната компетентност на МВР като орган по административния контрол на чужденците.</p>
--	--	--	---

		<p style="text-align: center;">2. Относно предложените редакции в чл. 14 ЗУБ</p> <p>ЦПП намира, че новосъздадената правна норма на чл. 14, ал. 1, т. 4 ЗУБ не следва да бъде предпоставка за прекратяване на ПМЗ.</p> <p>В т. 4 като отрицателна предпоставка за прекратяване на ПМЗ е посочено алтернативната липса на позоваване на нови обстоятелства от съществено значение за личното положение на молителя или относно държавата му на произход. Липсата на такива обстоятелства обаче в понастоящем действащото законодателство е посочено като предпоставка за недопустимост на последващата молба до ПМЗ. В сега действащия ЗУБ и по-конкретно в чл. 76а е установен принципа, че: <i>„Преди да се пристъпи към разглеждането по същество на последваща молба за международна закрила, се преценява нейната допустимост съгласно чл. 13, ал. 2.“</i> Нормата на цитирания чл. 13, ал. 2 ЗУБ гласи, че: <i>„Подадена последваща молба за международна закрила, в която чужденецът не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение или относно държавата му по произход, се преценява по реда на глава шеста, раздел III“.</i> Дори при отмяната на тази законова разпоредба и при положение, че предложените промени бъдат приети от законодателя в сега действащия чл. 76б, ал. 1 ЗУБ (за който не е предвидена промяна) е посочено, че подаването на последваща молба за МЗ е предмет</p>	<p>Не се Приема</p>	<p>При установена недопустимост производствата се прекратяват, а не се постановява отказ, тъй като се прегражда по-нататъшното разглеждане на молбата за закрила заради установени обстоятелства тя да не бъде разглеждана по същество, тъй като чужденецът разполага с друг вид закрила и/или в друга държава от ЕС или сигурна държава, което изключва предоставянето на убежище или международна закрила в Република България.</p> <p>Чл. 76б урежда единствено производствата по допустимост на последващи молби, но не и на първи молби за закрила.</p> <p>В законопроекта не съществува проекто-разпоредба, която да предвижда провеждане на преценка по допустимост преди регистрацията на търсещия закрила. Напротив, предложената разпоредба на чл. 14, ал. 3 гласи, че:</p>
--	--	--	--------------------------------	---

		<p>на предаварителна преценка преди регистрация на същата, която се базира единствено на представените от молителя писмени доказателства.</p> <p>В случай, че предложените промени в Законопроекта бъдат приети ще е наличие двойна преценка на основателността на молбата – един път дали да бъде допусната и по-късно след като е преценена като допустима и е регистрирана и по реда на предложената редакция на чл. 14, ал. 1, т. 4 ЗУБ. Практически това означава, че производството на една последваща молба, която е допусната, поради факта, че отговаря на условията за това, тъй като чужденеца се е позовал на наличие на нови факти и обстоятелства от значение за случая, ще може да бъде прекратено на по-късен етап въз основа същите предпоставки-<i>„не се позовава на никакви нови обстоятелства от съществено значение за личното му положение илиотноснодържавата му по произход.“</i> Такава двойна преценка на едни и същи обстоятелства е абсолютно необоснована и не облекчава, а утежнява както положението на търсещите закрила, така и на компетентните органи, които трябва повторно да установят едни и същи факти.</p>	<p>„(3) Допустимостта по ал. 1 се преценява по реда на глава шеста, раздел III след провеждане на интервю с чужденеца, освен в случаите на последваща молба.“,</p> <p>От това следва, че преценката по допустимост се извършва след регистрацията на търсещия закрила и след провеждане на интервю, тъй като не е процесуално възможно интервю да бъде проведено без да има извършена лична регистрация и да е образувано производство. Провеждането на интервю е изключено единствено в случаите на подадена последваща молба, когато преценката се прави само въз основа на представените към нея писмени доказателства без образуването на производство.</p> <p>Така че, преценката за допустимост се извършва само веднъж в производството по ЗУБ, а интерпретацията за двойна преценка е неоснователна.</p>
--	--	--	--

		<p style="text-align: center;">3. Относно въвеждането на предварителна фаза по допустимост включително при производства по първоначална молба за международна закрила</p> <p>ЦПП изразява сериозно безпокойство относно факта, че производството по допустимост на подадена молба за закрила няма да се ограничи единствено до подадените последващи такива молби, а до всяка молба за закрила по принцип в т.ч. първоначалната такава.</p> <p>Към този извод води фактът, че в представеният проект за изменение на ЗУБ името на раздел III се изменя на: „<i>Производство по допустимост на молба за международна закрила</i>“, а в чл. 76а думата „<i>последваща</i>“ се заличава. Считаме, че производство по допустимост и препятствията пред регистрацията на първоначална молба за международна закрила противоречи на всички фундаментални принципи на бежанското право. Следва да се посочи и, че понастоящем молбата за закрила може да бъде съвсем бланкетна (заявена дори и устно пред длъжностно</p>		<p>Становището не конкретизира на кои фундаментални принципи на бежанското право противоречи производството по допустимост.</p> <p>Преценката за допустимост е основно процесуално правило във всички видове административни и съдебни</p>
--	--	---	--	--

		<p>лице на ДАБ МС). Промените поставят въпроса какви следва да се нейните реквизити (необходимо ли е кандидат бежанеца да посочи конкретни факти и обстоятелства в тази молба).</p> <p>Освен това една такава промяна на понастоящем действащата нормативна уредба би поставила под въпрос изпълнението на задълженията за регистрация в срок на първоначални молби за МЗ визирани в нормите на чл. 58, ал. 4 ЗУБ и чл. 61а, ал. 1 ЗУБ. Неясно остава дали ДАБ МС ще има задължение за регистриране на чуждеца и започване на ПМЗ в тези срокове или ще се следва предложената норма на чл. 76г, ал. 2 ЗУБ според която: <i>„Решението, с което не се допуска до производство молбата за международна закрила на основание чл. 14, ал. 1, т. 1-3 се взема от интервюиращия орган в 14-дневен срок от провеждането на интервюто по ал.1.“</i> Защото, ако производство по допустимост се прилага във всички случаи по-горе, визираните срокове не могат да бъдат съблюдавани, доколкото преди регистрацията ще следва да се прецени дали изобщо молбата за закрила ще бъде регистрирана и ще се открие ПМЗ.</p> <p>Не на последно място, въвеждането на производство по допустимост и при първоначална молба за закрила оставя отворени въпросите къде ще бъде настанено лицето в тази предварителна фаза, ще може ли да се ползва с правата по чл. 29, ал. 1 от ЗУБ.</p>	<p>Не се Приема</p>	<p>производства, например чл. 27, ал. 2 и чл. 159 от АПК, чл. 130, чл. 270, ал. 3 и чл.293, ал. 4 от ГПК.</p> <p>Настоящият законопроект цели пълното транспониране на производството по допустимост, регламентирано в чл. 33, параграф 2 от Директива 2013/32/ЕС относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила и българското законодателство, понастоящем въведено единствено за производствата по последващи молби. Законопроектът урежда всички производства за допустимост, въведени в общите европейски стандарти, а именно: спрямо чужденци, които имат предоставена международна закрила в друга държава-членка на Европейския съюз; чужденци с предоставен статут на бежанец или друг вид закрила в първа държава на убежище; чужденци, идващи от трета сигурна държава; както и чужденци с последваща молба за международна закрила.</p>
--	--	--	--------------------------------	---

		<p style="text-align: center;">4. Относно редакциите в чл. 25 ЗУБ</p> <p>Във връзка с предложените изменения в чл. 25ЗУБ и разширяване правомощията на назначените като представители на непридружени непълнолетно деца адвокати от Националното бюро за правна помощ, изразяваме становището, че грижата и отговорностите за личното положение на децата и техните образователни, социални, здравни интереси, извън административните и съдебни производства, е вид</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложената в законопроекта разпоредба на чл. 14, ал. 3 гласи, че:</p> <p>„(3) Допустимостта по ал. 1 се преценява по реда на глава шеста, раздел III след провеждане на интервю с чужденеца, освен в случаите на последваща молба.“.</p> <p>От разпоредбата следва, че преценката по допустимост се извършва след регистрацията на търсещия закрила и след провеждане на интервю, с изключение на случаите при подадена последваща молба, когато преценката се прави само въз основа на представените към нея писмени доказателства.</p> <p>С оглед спазване на интереса на децата на непридружените непълнолетни и предвид че се касае за правно представителство (лица с юридическо образование и правоспособност), следва тези дейности да се делегират на</p>
--	--	---	----------------------------	--

		<p>дейност, тясно свързана със специфично обучение и компетентност на социален работник, а не на адвокат. Считаме, че с оглед спазване на интереса на децата, специфичните нужди и особената уязвимост на непридружените непълнолетни, следва тези дейности изрично да се делегират на социални работници в системата на ДАБ или под формата на изнесена външна за Агенцията услуга съгласно изискуемия за това ред.</p> <p>5. Относно редакциите в чл. 34 ЗУБ В предложената редакция на чл. 34 ЗУБ се правят следните изменения и допълнения:</p> <p>1. Алинея 1 се изменя така:</p> <p>„(1) Чужденец с предоставена международна закрила има право да поиска да се събере със семейството си на територията на Република България, при условие че семейните връзки предшестват влизането на чужденеца на територията на страната. Към заявлението се представят официални писмени доказателства за семейната връзка и копия от личните документи на членовете на семейството или документите им за пътуване в чужбина. Когато заявлението за събиране на семейството е подадено три месеца след предоставяне на международна закрила се прилагат и:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. доказателства за осигурено жилище; 2. доказателства, че чужденецът, получил закрила е здравно осигурен по реда на Закона за здравното осигуряване, както и задължителна медицинска застраховка, валидна за срок от един месец на територията на Република България – до регистрацията по чл. 61а, ал. 	<p>Националното бюро за правна помощ (НБПП).</p> <p>Съгласно член 12 (1) от Директива 2003/86/ЕО на Съвета от 22 септември 2003 г. относно правото на събиране на семейството (Директива 2003/86/ЕО) държавите-членки могат да изискат бежанецът да покрива изискванията на член 7, параграф 1, ако заявлението за събиране на семейството не е подадено в рамките на период от три месеца след предоставянето на статута на бежанец.</p> <p>Член 7 от Директива 2003/86/ЕО 1. При подаване на заявление за събиране на семейство</p>
--	--	---	--

		<p>1 за членовете на неговото семейство;</p> <p>3. доказателства за стабилни и редовни трудови доходи или други финансови средства за издръжка на себе си и членовете на своето семейство без да се прибягва до системата за социално подпомагане в размер не по-малък от минималната месечна работна заплата или минималната пенсия за страната.“</p> <p>Алинея 7 се изменя и допълва така:</p> <p>(7) Визи на членовете на семейството се издават след разрешението по ал. 2 от българските дипломатически или консулски представителства. Визи на членовете на семейството или на другите лица, отговорни по силата на закона или обичая за непридружен или разделен малолетен или непълнолетен чужденец, се издават от българските дипломатически или консулски представителства след разрешението по ал. 4 и след представянето на документите по ал. 1 и декларация за поемане на задължение да се осигури жилище и издръжка на детето след събирането.“</p> <p>Така направеното предложение за промяна на реда за получаване на разрешение за събиране на семейството на лицата, получили международна закрила, поставя условия, които са трудно изпълними и значително усложняват възможността за осъществяването на такова събиране.</p> <p>Предвиденото условие член на семейството, заявяващ желание за събиране на семейство, да представи, в срок три месеца от предоставянето на закрила, доказателства за стабилни и редовни трудови доходи или други финансови средства за издръжка за себе си и членовете на своето семейство без да се прибягва до</p>	<p>заинтересованата държава-членка може да поиска от лицето, което е подало заявлението, да представи доказателство за това, че кандидатът разполага със:</p> <p>а) жилищни условия, считани за нормални за сравнимо семейство, живеещо в същия район и покриващи изискванията на общите здравни норми и нормите за безопасност, които са в сила във въпросната държава-членка;</p> <p>б) медицинска застраховка за всички рискове, които обикновено се покриват за нейните собствени граждани във въпросната държава-членка, за самия кандидат и членовете на неговото семейство.</p> <p>в) стабилни и регулярни финансови ресурси, които са достатъчни, за да издържа себе си и членовете на своето семейство, без да прибягва до системата за социално подпомагане на въпросната държава-членка. Държавите-членки оценяват тези</p>
--	--	--	--

		<p>системата за социално подпомагане в размер не по-малък от минималната месечна работна заплата или минималната пенсия за страната първо, е изискване с неясна формулировка.</p> <p>В случая не става ясно дали доказателствата, които следва да се представят относно наличието на средства не по-малки от минималната работна заплата, касаят доказването на такава сума общо или по отношение на всеки член на семейството. Предложената редакция не изяснява дали молителят следва да представи доказателства, че разполага с доход в размер не по-малък от минималната за страната работна заплата или следва да докаже, че притежава средства за издръжка на всеки член от семейството в такъв размер. Този въпрос е съществен, предвид че много от семействата на търсеците закрила са многочленни. При актуалния размер на минималната работна заплата от 933 лв. и при повече от три члена, на които молителят следва да осигурява издръжка, се получава сума, която многократно надвишава месечният доход на болшинството български граждани. Същевременно разликата между минималната за страната пенсия и минимална заплата сама по себе си е значителна, като не стаяснокой от двата вида доход ще се ползва за базова оценка при вземане на решение по молба за събиране на семейство.</p> <p>Предвиденият срок от три месеца от предоставянето на международна закрила е крайно недостатъчноза пълно завършване на интеграционния процес на чужденеца получил закрила в т.ч. за научаване на език, намиране на работа, осигуряване на жилище, кое от да разполага с всички условия за живот на цялото</p>	<p>финансови ресурси с оглед характера им и тяхната регулярност и могат да вземат под внимание нивото на минималните национални възнаграждения или пенсии, а също и броя на членовете на семейството.</p> <p>Член 3, пара. 5 от Директива 2003/86/ЕО настоящата директива не засяга възможността държавите-членки да приемат или да запазят по-благоприятни разпоредба</p>
--	--	---	--

		<p>семейство. Условието, визи на членове на семейството на получил закрила непридружен или разделен малолетен/непълнолетен да се издават само след представяне на горепосочените документи, както и декларация, че възходящите, отговарящи по силата на закон или обичай за детето, ще му осигуряват жилище и издръжка, е необосновано изискване, което трудно би могло да намери реално приложение в практиката.</p> <p>Когато гарждани на трети страни кандидатстват за виза с цел да се съберат на територията на Република България, следва да вземе предвид, че тези близки на детето никога не са били в Република България. За тях би било невъзможно да намерят и представят адрес на пребиваване в страната (като не може да се очаква и че на детето, с което се събират може да се вмени такова задължение), преди физическото си влизане тук. Дори хипотетично да намерят жилище, на практика те няма как да сключат договор за наем задочно.</p> <p>В случая се касае за чужди граждани, които не говорят езика и преди да получат виза и да се установят в страната, където да им бъдат дадени документи, позволяващи им достъп до пазара на труда, няма как да представят доказателства за наличие на доход в съответствие на предложения чл. 34, ал. 1, т. 3 ЗЧРБ. Дори тези факти да се посочат с декларация по чл. 24, ал. 7 от предложените изменения на ЗУБ, при липса на изискуемите писмени доказателства и в светлината на посочените по-горе аргументи, подобно деклариране на факти ще е с формален характер, няма да отразява действителността и ще доведе до масово представяне на неверни данни (сходно на представянето на фиктивни адреси от търсещите закрила, каквато е</p>	
--	--	---	--

	<p>трайноустановената понастоящем практика). Поставяйки подобни условия пред близките на малолетните и непълнолетни получили закрила, де факто се отнема възможността за събиране между тях и от там за съблюдаване на един от основните принципи в бежанското право за цялостта на семейството. Изготвянето на законопроект за промяна на ЗУБ следва да бъде освен юридически издържан съобразени със спецификата на лицата, търсещи и получили закрила, чиито производства урежда. Това са лица в по-неблагоприятно и уязвимо положение в сравнение с чужденците, пребиваващи на други законнови основания по реда на ЗЧРБ. Поради това да се предвижда режим на допускане на събирането на семейства на получили закрила с напълно идентичен такъв уреден за законно пребиваващите чужденци по ЗЧРБ, би довело до допълнително утежняване на положението на тези лица.</p> <p>Усложняване на процедурата за събиране на семейство би демотивирало и голяма част от търсещите закрила да подават молби, с които да им се разреши такова събиране, което пък би създавало предпоставки членовете на техните семейства да търсят алтернативни по-лесни начини за това, вкл. като преминават незаконни границата на страната. Последното освен, че противоречи на закона, би могло да доведе до значително увеличаване на първоначални молби за закрила, които тези чужденци ще подават. Последното е ресурс, който би могъл да бъде спестен единствено при максимално улесняване на законовия режим за пътуване на лица, чиито близки вече са с принат статут на бежанец или хуманитарен</p>	
--	--	--

		<p>статут в България.</p> <p>Ето защо, препоръката ни е промяната на чл. 34 ЗУБ да се ограничи с въвеждане на по-малко рестриктивни изисквания по отношение на реда за допускане събирането на семействата на лицата търсещи международна закрила.</p> <p>Предлагаме да се промени изискването за представяне на допълнителни доказателства към молбата за събиране на семейство вместо три месеца след подаването и на шест месеца, като в самата правна норма вместо „Когато заявлението за събиране на семейството е подадено три месеца след предоставяне на международна закрила се прилагат и:“ да се добави конкретизиращата дума <i>„повече“</i>, като крайният вид на чл. 34, ал. 1 ЗУБ остане: „Когато заявлението за събиране на семейството е подадено повече от шест месеца след предоставяне на международна закрила се прилагат и... Освен това в т. 3 от същия член да се конкретизира изискването за представяне на доказателства за наличие на достатъчно средства в размер не по-малко от еднократният размер на минималната за страната работна заплата (като „или пенсия“ отпадне, тъй като следва да има единен критерий за оценка предвид разликата в размера на минималните заплати и пенсия в Република България). В случая бихме предложили крайният вариант на посочената норма да приеме следната редакция: <i>доказателства за стабилни и редовни трудови приходи или други финансови средства за издръжка на себе си и членовете на своето семейство без да се прибегва до системата за социално подпомагане в размер не</i></p>	<p>Приема се</p>	<p>§ 22, чл. 34, „(1) Чужденец с предоставена международна закрила има право да поиска да се събере със семейството си на територията на Република България, при условие че семейните връзки предшестват влизането на чужденеца на територията на страната. Към заявлението се представят официални писмени доказателства за семейната връзка и копия от личните документи на членовете на семейството или документите им за пътуване в чужбина. Когато заявлението за събиране на семейството е подадено повече от шест месеца след предоставяне на международна закрила се прилагат и: 1. доказателства за осигурено</p>
--	--	--	------------------	--

		<p><i>по-малък от еднократният размер на минималната месечна работна заплата за страната.</i></p>		<p>жилище;</p> <p>2. доказателства, че чужденецът, получил закрила е здравно осигурен по реда на Закона за здравното осигуряване, както и задължителна медицинска застраховка, валидна за срок от един месец на територията на Република България – до регистрацията по чл. 61а, ал. 1 за членовете на неговото семейство;</p> <p>3. доказателства за стабилни и редовни трудови доходи или други финансови средства за издръжка на себе си и членовете на своето семейство без да се прибегва до системата за социално подпомагане в размер не по-малък от еднократният размер на минималната месечна работна заплата за страната“</p>
--	--	---	--	---

		<p>Не на последно място, считаме, че чл. 34, ал. 7 ЗУБ следва да отпадне изцяло.</p> <p>С оглед на гореизложеното, Център за правна помощ „Глас в България“ потвърждава своята готовност за участие в работни групи и дискусии с цел случване на необходимите промени в ЗУБ.</p> <p>29.01.2024 г.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Нормата на чл. 34, ал. 7 касае издаването на визи и не следва да отпадне. В противен случай членовете на семейството на чужденеца, получил закрила и разрешение за събиране на семейството, няма да са в състояние да подадат заявление за издаване на виза, за да влязат на територията на Република България.</p>
	<p>Становище на ФАР по проект на ЗИД на ЗУБ - част 1-4</p> <p>адв. Валерия Иларева – Председател на УС на ФАР</p> <p>Публикувано на strategy.bg</p> <p>Получено и на sar@saref.government.bg</p> <p>ЦУ-10-2/05.02.2024 г.</p>	<p>СТАНОВИЩЕ УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,</p> <p>Във връзка с публикувания на Портала за обществени консултации проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците (ЗИД на ЗУБ), по който заинтересованите лица биха могли да дадат бележки и предложения в срок до 05.02.2024 година, предлагаме на Вашето внимание следните бележки:</p> <p>1/ Относно § 7 от ЗИД на ЗУБ, с който се създава нов чл. 11: Уточнението, че лицата, обхванати от режима на временна закрила, имат право да кандидатстват за</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Предложените разпоредби на чл.11 във връзка с чл.69а по съвсем ясен начин формулират, че целта на нормите е да се</p>

		<p>международна закрила, е важно за правилното транспониране и приложение на Директива 2001/55/ЕО. Необходимо е по-обща формулировка, защото възможността някои от тези лица да кандидатства и получат бежански статут не следва да се изключва предварително.</p> <p>Разпоредбата следва да се прецизира, защото не става ясно дали посоченият срок от една година се отнася до продължителността на предоставения хуманитарен статут или рамкира периода, в който трябва да се подаде молбата за международна закрила.</p> <p>Необходимо е да се посочи, че подадените след посочения срок молби не са недопустими, но се разглеждат по общия ред.</p> <p>Трябва да се уточни дали разпоредбата обхваща само молби за международна закрила, подадени от лица, които се ползват от временна закрила в Република България, или няма такова ограничение.</p> <p>-----</p> <p>2/ Относно § 8 от ЗИД на ЗУБ, с който се създава нов чл. 13, ал. 1, т. 5:</p> <p>За да се осигури съответствие с чл. 13, пара. 4 (й) от Директива 2013/32/ЕС, трябва да се използва точния</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>създаде улеснена процедура за ДАБ за обработка на молбите за закрила на лицата, които са с предоставена временна закрила и които подават молбата за закрила или още по времето на действието на временната закрила, или в срок до 1 година след прекратяването ѝ. По никакъв начин не се ограничава правото на всички други категории лица, ползвали в някакъв друг момент временна закрила в България или друга държава на ЕС, да подадат молба за закрила по общия ред, ако не отговарят на посочените в чл.11 вр. чл.69а условия или не го сторят в указания в тези разпоредби срок.</p> <p>-----</p> <p>Нормата е обсъждана с Европейската комисия (ЕК) и не следва да се променя.</p>
--	--	---	---	---

		<p>израз: „сериозни причини, поради които да се смята, че кандидатът представлява опасност за националната сигурност или обществения ред“</p> <p>-----</p> <p>3/ Относно § 15 от ЗИД на ЗУБ, с който се правят изменения и допълнения в чл. 25: Логично е да се очаква, че разширяването на възможността да се учредява настойничество и попечителство над непридружени деца – чужденци, предвидена със скорошните изменения на Семейния кодекс (ДВ, бр. 106 от 2023 г.), ще доведе до намаляване на случаите, в които същите се ползват от особено представителство по реда на ЗУБ. Все пак не е излишно в чл. 25, ал. 3, т. 2 от ЗУБ да се допълни, че представителят има право да извършва действия по гражданска регистрация на детето по реда на ЗГР.</p> <hr/> <p>Добре е да се има предвид, че в много от случаите има неяснота дали правомощията на представителя се прекратяват при временно настаняване на детето извън</p>	<p>-----</p> <p>Приема се</p> <p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>-----</p> <p>§15, чл. 25, ал. 3 „т.2. да го представлява пред всички административни органи, в т. ч. социални, здравни, образователни, банкови и други институции в Република България, с оглед защита на най-добрия интерес на детето, да извършва необходимите правни действия за гражданската регистрация и издаването на документи за самоличност по Закона за българските лични документи, както и да открива банкови сметки за издаване на дебитни карти с ограничен лимит за деца от седем до осемнадесетгодишна възраст;“</p> <hr/> <p>Без значение е дали настаняването е временно и постановено по</p>
--	--	--	--	--

		<p>семейството по административен ред съгласно Закона за закрила на детето или е нужно да се чака съдебно потвърждаване на настанителната заповед (сравни чл. 25, ал. 4, т. 2 от ЗУБ във връзка с чл. 137, ал. 3 -5 от СК във връзка с чл. 28 от ЗЗД във връзка с чл. 63а, ал. 5 от ЗБЛД, на които противоречи чл. 48, ал. 3 от Правилника за българските лични документи).</p> <p>Не става ясно кога и по какъв ред се прекратяват правомощията на особения представител по чл. 25, ал. 3, т. 1 и т. 3 от ЗУБ; напр. не е ясно дали назначеният настойник ще има право да освободи назначения особен представител и да ангажира друг адвокат.</p> <p>-----</p> <p>4/ Относно § 16 от ЗИД на ЗУБ, с който се създава нов чл. 25а:</p> <p>Терминът „разделен“ се въвежда с цел уреждане на особен вид представителство по реда на ЗУБ. Не може да се прогнозира доколкото предложената промяна ще има практическо приложение; наличието на придружител на разделеното дете вероятно ще доведе много бързо до</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>административен ред, или е постоянно с решение на съд. В случаите, когато настаняването е извършено по административен ред правните действия по чл.137, ал.3 СК се осъществяват от ДСП съгласно разпоредбата на ал.4 от същия член, тоест, детето има особен представител в лицето на ДСП, който е оправомощен ex lege по силата на самия закон да извършва правните действия по ал.3 на чл.137 СК. По тази причина правомощията на представителя по чл.25 се прекратяват.</p> <p>-----</p> <p>Допълнителните разпоредби се явяват систематичното място в нормативния акт, в което се въвеждат легални дефиниции на понятия, уредени в основния текст на закона - така, чл.32, ал.2, т.3 от Указ № 883 от</p>
--	--	--	---	--

		<p>възникване на особено представителство и грижа или учредяване на настойничество/ попечителство съгласно актуалните изменения и допълнения в СК т.е. ще са налице основания за прекратяване на особеното представителство на придружителя съгласно чл. 25а, ал. 4, т. 2 и т. 3 от ЗУБ.</p> <p>Още в чл. 25а, ал. 1 от ЗУБ трябва да се уточни, че придружителят може да е само лице, което отговаря за детето по силата на българския обичай; това изискване не следва да е записано единствено в новото легално определение на термина „разделен“, което се въвежда в § 1, т. 4а от ДР на ЗУБ. Предвид предложеното легално определение за „лица, отговорни по силата на българския обичай“, което трябва да залегне в § 1, т. 4б от ДР на ЗУБ, трябва да се определят доказателствени правила и стандарти за доказване на родствените връзки между разделеното дете и неговия придружител. Възможно е препращане към чл. 34 от ЗУБ, който урежда сходен въпрос в контекста на процедурата за събиране на семейство.</p> <p>-----</p> <p>Не става ясно кога и по какъв ред се прекратяват правомощията на особения представител (адвокат) по чл. 25а, ал. 3 във връзка с чл. 25, ал. 3, т. 1 и т. 3 от ЗУБ; напр. не е ясно дали назначеният настойник ще има право да освободи назначения особен представител (адвокат) и да ангажира друг на негово място.</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>24.04.1974 г. за прилагане на Закона за нормативните актове.</p> <p>-----</p> <p>Разпоредбата е достатъчно ясна и предвижда пълно разделение между действията, които се извършват от придружителя на разделеното дете и действията за целите на производството по ЗУБ на представителя-адвокат по чл.25а. Нормата на чл.25а, ал.3 е пределно ясна, че правомощията на адвоката възникват ex lege по силата на</p>
--	--	---	---	--

		<p>-----</p> <p>5/ Относно § 19 от ЗИД на ЗУБ, с който се прилага допълнение на чл. 29, ал. 7: В мотивите към ЗИД на ЗУБ няма обяснение какво налага предложените утежнения в правния режим относно събиране на семейства по искане на лица, ползващи се с международна закрила в Република България. Предложеното изключване (при определени условия) на членовете на семейството на чужденец с предоставена международна закрила, пристигнали у нас на основание</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>закона и назначаването му от НБПП и се прекратяват единствено след приключване на производството по ЗУБ с влязло в сила решение. Видно от граматическото тълкуване на разпоредбата, придружителят на разделеното дете не разполага с право да прекрати тези възникнали по законов и служебен път правомощия на адвоката. Правомощията на придружителя на разделеното дете са лимитативно /ограничително/ изброени в ал.2.</p> <p>-----</p> <p>Предложеното уточнение, че новите условия не се прилагат за непридружените деца е изрично направено в първото изречение от хипотезата на чл. 29, ал. 7: „...с изключение на лица, които принадлежат към уязвима група.“ Съгласно §1, т. 17 ДР ЗУБ непридружените</p>
--	--	---	---	--

		<p>разрешено събиране по ЗУБ, от всяка форма на социално подпомагане съгласно чл. 29, ал. 1, т. 4 от ЗУБ няма опора в Директива 2003/86/ЕО. Разбира се, ако семейството разполага с определено ниво на доходи, както е заявено в хода на процедурата по чл. 34 от ЗУБ, просто няма да са налице условията за получаване на определени форми на социално подпомагане.</p> <p>Що се отнася до предложените ограничения на възможността членовете на семейството да се ползват от правото на подслон по чл. 29, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, те биха могли да се приемат за съответни на изискванията на чл. 12, пара. 3 от Директива 2003/86/ЕО. Но чл. 12, пара. 3 следва да се тълкува във връзка с чл. 12, пара. 1, който от своя страна препраща само към чл. 4, пара. 1 от Директива 2003/86/ЕО. Изводът е, че доказателства за изпълнение на условията по чл. 7 от Директива 2003/86/ЕО <u>не могат да се изискват, когато събирането на семейството се инициира по искане непридружено малолетно или непълнолетно лице</u> (в този случай се чл. 10 от Директива 2003/86/ЕО). Подобно уточнение трябва задължително да се направи и в текста чл. 29, ал. 7 от ЗУБ.</p> <p>-----</p> <p>6/ Относно § 20 от ЗИД на ЗУБ, с който се правят изменения и допълнения в чл. 29а: Трябва да се уточни, че изключението по чл. 29а, ал. 2 от ЗУБ ползва единствено процесуалния представител на лицето, който има качеството адвокат (но не и например придружителя на разделеното дете по чл. 25а, ал. 1 от</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>деца са определени като лица от уязвима група.</p> <p>По другите изложени аргументи се посочва, че се приема предложението на ЦПП-Глас в България за въвеждане на изисквания след шестия месец от предоставяне на международна закрила.</p> <p>-----</p> <p>Определението „процесуален представител“ означава представител с правомощия в административно или съдебно производство. В чл.25а, ал.3 изрично е посочено, че</p>
--	--	---	---	--

		<p>ЗУБ).</p> <p>-----</p> <p>7/ Относно § 21 от ЗИД на ЗУБ, с който се правят изменения и допълнения в чл. 34:</p> <p>Правилно в края на ал. 5 е посочено, че изискванията по ал. 1 (напр. да се представят доказателства за осигурено жилище) в никой случай не могат да се прилагат, когато събирането на семейство се осъществява по молба на непридружено дете (вж. по-горе коментара по т. 5). Подобни изисквания не могат да се прилагат нито на етапа на подаване на молба за събиране на семейство, нито на етап на кандидатстване за виза от страна на родителите и други пълнолетни лица. Следователно, необходимо е цялостно прецизиране на разпоредбата на ал. 7 и евентуално допълване и на самата ал. 1 с указания в този смисъл.</p> <p>Неслучайно в чл. 34, ал. 4 се употребява общия термин „непридружен малолетен или непълнолетен чужденец“, който в действителност обхваща и случаите на „разделени“ деца. Въвеждането на термина „разделен малолетен или непълнолетен чужденец“ в ал. 7 е обръквато и неоправдано.</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>процесуални представители на разделените деца в производството по ЗУБ до неговото приключване с влязло в сила решение, тоест, и на административна, и на съдебна фаза, са единствено адвокатите, назначени от НБПП.</p> <p>-----</p> <p>Разпоредбата е достатъчно ясна и няма нужда от подобно разширяване и допълване. Не се споделя становището, че терминът “непридружено дете” обхваща и “разделено дете”. Именно разликата в двете категории деца е основанието за въвеждането на категорията “разделено дете” в законопроекта, което бе подкрепено в междуведомствената работна група от всички органи, ВКБООН и УНИЦЕФ.</p>
--	--	--	---	--

		<p>-----</p> <p>Не е ясно какво е правното значение на декларацията за поемане на задължение да се осигури жилище и издръжка на детето след събирането, посочена в ал. 7. Неоправдано е от тези лица, които също са търсеци закрила, да се изисква да осигурят жилище и издръжка още с пристигането си в страна т.е. преди правният им статут да бъде уреден, което може да отнеме продължителен период от време.</p>	<p>-----</p> <p>Не се Приема.</p>	<p>-----</p> <p>Съгласно чл. 143, ал. 1 от Семейния кодекс всеки родител е длъжен съобразно своите възможности и материално състояние да осигурява условия на живот, необходими за развитието на детето. Членовете на семейството не са търсеци закрила, в техния случай не се изследват основанията по чл. 8 или чл.9, за да има налице същинско производство. Те придобиват автоматично произведен /деривативен/ статут на основание на статута, предоставен на принципала, който вече е в България. Ако желае да упражнява правото си на семеен живот, чужденецът с предоставен статут следва да осигури съответните условия за</p>
--	--	---	--	---

		<p>-----</p> <p>Следва в ал. 7 да се премахне изразът “и след представянето на документите по ал. 1”. Както бе посочено по-горе, въведените в ал. 1 допълнителни изисквания не могат да се прилагат, когато събирането на семейство става по искане на непридружено дете. Предлагаме в ал. 8 с цел бързина и процесуална икономия, да се включи следното изречение: <i>“Държавната агенция за бежанците следва да изпрати по служебен път до Министерството на външните работи на Република България решението по ал. 2 и ал. 4 за събиране на семейството и събраните в производството документи по ал. 1.”</i></p> <p>-----</p> <p>В новата ал. 10 следва да се посочи още, че производството може да приключи само с <u>изрично писмено мотивирано решение</u> т.е. пропускането на</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p> <p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>настаняване и издръжка на семейството си, така както би ги осигурявал в страната си на произход. Въпросът за видовете интеграционна подкрепа, на която чужденците със статут и техните семейства могат да разчитат след статута, е извън компетентността на ДАБ, чиято основна функция е производството и предоставянето на закрила.</p> <p>-----</p> <p>Изключението от това задължение спрямо непридружените деца е уредено в чл.29, ал.5 in fine. Изпращането на информация е задължение на ДАБ при МС по силата на служебните й функции, а освен това е и изрично уредено във Вътрешните правила на ДАБ при МС.</p> <p>-----</p> <p>Разпоредбата на ал.10 е достатъчно ясна. ДАБ при МС</p>
--	--	---	---	--

		<p>предложените срокове не води до формиране на законосъобразен мълчалив отказ по смисъла на чл. 58 от АПК. Препоръчително с оглед спазване на принципа за най-добрия интерес на детето е да се предвиди по-кратък срок за произнасяне по заявленията за събиране със семейство, подадени от непридружени деца, които следва да се разглеждат с приоритет.</p> <p>В новата ал. 11 трябва да се посочи още, че лицата, посочени във влязло в сила решение за събиране на семейство, получават приоритетно възможност да подадат заявления и да се явят на интервю с цел издаване на виза. Практиката показва, че достъпът на такива лица до процедурата за кандидатстване за виза е изключително затруднен.</p> <p>-----</p> <p>8/ Относно § 35 от ЗИД на ЗУБ, с който се изменя и допълва чл. 68:</p> <p>Имението на чл. 68, ал. 1, т. 2 от ЗУБ е абсолютно наложително, защото в сегашната си редакция разпоредбата противоречи на Директива 2001/55/ЕО; но и по отношение на направеното предложение важат коментарите по т. 1 по-горе.</p> <p>Срокът от три месеца за регистрация на молба за международна закрила съгласно чл. 68, ал. 1 т. 2 от ЗУБ противоречи на чл. 6, пара. 1 от Директива 2013/32/ЕС. Регистрацията на молбата не трябва да е по-късно от изтичането на срока на временната закрила, за да не се създаде неяснота относно правния статус на лицето и правото му да пребивава на територията на Република България.</p> <p>Буквалният прочит на текста води до извода, че чл. 68, ал.</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>произнася всички свои решения в писмен вид. Задължението за мотивиране произтича от общите правила на чл.59 от АПК, който урежда задължителните реквизити на всички индивидуални административни актове. ДАБ при МС няма компетентност да преурежда визовите правила и режим на МВНР.</p> <p>-----</p> <p>Срокът е съобразен със специфичния статус на чужденците с предоставена временна закрила. Направеното граматическо тълкуване е правилно, защото именно това е целта на проекторазпоредбата – да се създаде специална възможност на лице с временна закрила да подаде молба за международна закрила още при действието на временната закрила.</p>
--	--	--	---	--

		<p>1, т. 2 от ЗУБ се прилага само за молби, подадени в срока на действие на временната закрила. Лица, ползвали се от временна закрила, подаващи молби за международна закрила след нейното изтичане, попадат в хипотезата на чл. 68, ал. 1, т. 1 от ЗУБ.</p> <p>-----</p> <p>9/ Относно § 36 от ЗИД на ЗУБ, с който се създава нов чл. 69: Следва да се предвиди възможност за разглеждане на молбата по общия ред, когато молителят заяви изрично, че иска да му бъде предоставен бежански статут; вж. коментарите по т. 1 по-горе.</p> <p>-----</p> <p>10/ Относно § 41 от ЗИД на ЗУБ, с който се създава нов чл. 76г: Необходимо е целият раздел III да се реорганизира, за да стане ясно, че има два вида процедури, които се прилагат по отношение на молбите за международна закрила, определени като недопустими съгласно чл. 14 от ЗУБ. От една страна е общата процедура, приложима към молбите по чл. 14, ал. 1, т. 1-3 от ЗУБ, която включва провеждането на интервю. От друга страна е специалната процедура, приложима към последващите молби по чл. 14, ал. 1, т. 4 от ЗУБ; тази специална процедура е в чл. 76б и чл. 76в от ЗУБ. В тази връзка препоръчваме текстът на новия чл. 76 г да се премести в чл. 76а.</p> <p>-----</p> <p>11/ Относно § 42 от ЗИД на ЗУБ, с който се правят изменения и допълнения в чл. 82. Трябва да се направи разграничение между хипотезите на</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p> <p>-----</p> <p>Не се приема</p> <p>-----</p> <p>Приема се</p>	<p>-----</p> <p>Чужденецът ще има право да обжалва за произнасянето относно бежанския статут.</p> <p>-----</p> <p>Предложението се отнася до подредбата на нормите.</p> <p>-----</p> <p>§ 45, чл. 82, ал. 1 „т.3. влизане в сила на</p>
--	--	--	--	---

		<p>прекръпяване на временна закрила в общ смисъл и хипотезите, при които се прекръпява ползването на временна закрила в Република България от страна на конкретно лице. В последния случай прекръпяването не настъпва с подаване на заявление, както неправилно е посочено в момента, а от момента на влизане в сила на решението на председателя на ДАБ по подаденото заявление.</p> <p>Нужно е да се уточни какви са правните последици от прекръпяване на ползването на временна закрила в Република България по заявление на чужденеца и дали става въпрос за прехвърляне на лицето (вж. чл. 41, ал. 1, т. 6 от ЗУБ във връзка с чл. 26 от Директива 2001/55/ЕО)</p> <p>-----</p> <p>12/ Относно § 46 от ЗИД на ЗУБ, с който се правят допълнения в ДР на закона: В легалното определение за „разделен“ трябва да се посочи, че това е непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, който се придружава от друго пълнолетно лице, което отговаря за него по силата на българския обичай.</p> <p>-----</p> <p>13/ Относно § 52, където се прави предложение за</p>	<p>Не се приема</p> <p>-----</p> <p>Не се приема</p> <p>-----</p> <p>Приема се</p>	<p>решението на председателя на ДАБ по подаденото заявление на чужденеца, че желае да прекрати ползването на предоставената му временна закрила в Република България“.</p> <p>Съгласно чл. 82, ал. 3 от ЗУБ (Изм. - ДВ, бр. 80 от 2015 г., в сила от 16.10.2015 г.) След прекръпяването или отнемането на временната закрила спрямо чужденеца, освен ако е подал молба за предоставяне на международна закрила, се прилагат разпоредбите на Закона за чужденците в Република България.</p> <p>-----</p> <p>Определението съдържа съответното пояснение в проекта за разпоредба на т. 4а. от Допълнителните разпоредби.</p> <p>-----</p>
--	--	--	---	---

		<p>изменение на Закона за семейните помощи за деца.</p> <p>Позитивна е предвидената промяна, с която се включват лицата с предоставена закрила в Р.България в обхвата на ЗСПД. В допълнение към това обаче следва да се вземе предвид и разпоредбата на чл. 29, ал. 1 т. 4 от ЗУБ, в която изрично е предвидено, че по време на производството за международна закрила търсещите закрила имат право на социално подпомагане по реда и в размера, определени за българските граждани. Съответно към чл. 3 следва да се създаде нова т. 7, която да гласи:</p> <p>“т. 7 бременните жени търсещи закрила в Република България и семействата на лица търсещи закрила.“</p> <p>Промяна в тази насока съответства на принципа за най-добрия интерес на детето и на чл 3 и чл 27, т. 1 и т 3 от Конвенцията на ООН за правата на детето.</p>		<p>Следва да се отрази, че е прието и предложението на АСП по отношение на тази норма:</p> <p>§56, чл. 3 ЗСПД</p> <p>„т. 6 бременни жени – чужди граждани, и семействата на чужди граждани търсещи и получили някой от видовете убежище в Република България съгласно Закона за убежището и бежанците, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната.“</p>
--	--	--	--	--

<p>Становище относно промените в Закона за убежищата и бежанците качен за публично обсъждане на 05.01.2024 г.</p> <p>От Ваня Добрева Добрева Председател на Асоциация Хипофиза Адрес за кореспонденция acromegaly@abv.bg Получено по електронна поща с вх. № ЦУ -10-3/06.02.2024 г.</p>	<p>Становище</p> <p>Подкрепяме законовите промени за осигуряване на възможност за кандидатстване за международна закрила на лица с предоставена временна закрила. Асоциация Хипофиза беше една от организациите обжалвала в съда заповедта на ДАБ с която през 2022 г. на бежанците от Украйна беше отнета тази възможност.</p> <p>Подкрепяме и промените в Закона за семейните помощи, срещу АСП има спечелени над 100 дела за отказ от такива на лица с международна и временна закрила.</p> <p>Интеграцията на украинските бежанци е процес в който държавата не участва по никакъв начин. Не е платен нито лев за курсове по български език, няма работеща програма за субсидирана заетост. Всички средства получени от ЕС се изразходват за настаняване в туристически места по крайбрежието и в планинските курорти. МТСП и Агенцията за социално подпомагане отказват да влязат в ролята си и да направят социална оценка на настанените в местата на настаняване и всеки месец безпринципно се плащат 5 млн лева за престоя им. Това вече втора година се прави за хора които имат спестявания, доходи от Украйна или работят онлайн. От тези хора, голяма част от които могат да работят не се очаква нищо -не се очаква да се регистрират в бюро по труда, да търсят работа, да учат език. Не се питат дори дали имат доходи с които сами да могат да наемат жилище и обезпечат съществуването си. От 1 януари 2023 г Германия има достъп до банковите сметки от Украйна и със задна дата тези които бяха декларирали неверни данни трябваше да връщат получените помощи. МТСП не е приело никакви действия за да подкрепи интеграцията на тези лица.</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Систематическото място на уредбата на задължението за анкета и социална оценка на лицата, ползващи се от временна закрила, следва да бъде в подзаконов нормативен акт.</p>
--	--	-----------------------------	---

		<p>В същото време хората които не могат да работят - възрастни, хора с увреждания , самотни майки с малки деца не получават абсолютно никаква подкрепа от държавата. Не повече от 100 човека от преминлите през страната бежанци са подкрепени с месечна помощ по ЗХУ между 36 и 120 лева. Това добавено към украинските пенсии от 120 до 230 лева, а понякога и липса на доходи обрича тези хора на мизерия, глад и достъп до лечение и лекарства.</p> <p>Предлагаме с промени в ЗУБ да бъде вменено задължение на служителите на АСП да извършват в двуседмичен срок след регистрацията социална оценка след регистрацията на всички настанени в базите, както и на всички които са изявили желаниа за такава и нужда от подкрепа при издаване на регистрационнаа карта за временна закрила в анкета.</p> <p>Да се осигури достъп на практика до социално подпомагане, който е вменен като задължение с чл.39 ал. Т.4</p> <p>-----</p> <p>Другите предложение са :</p> <p>В Закон за убежищата и бежанците в чл. 29 ал.3 от да се добави:</p> <p>В случай че лицето има предоставена временна закрила, и е в процедура по предоставяне на международна закрила да има право на достъп до пазара на труда, за което да му бъде предоставен документ от ДАБ, който да послужи пред работодателя и контролните органи.</p> <p>Мотиви: При сега съществуващата нормативна уредба лицата</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема.</p>	<p>-----</p> <p>Няма законова необходимост от подобна разпоредба, тъй като достъпът до пазара на труда е уреден ex lege по силата на самия закон в чл. 39, т.2 и в практиката не са налице никакви противоречия по този въпрос.</p> <p>Съгласно чл. 39, т. 2 от ЗУБ чуженците с предоставена</p>
--	--	---	--	--

		<p>подаващи документи за международна закрила нямат право да работят в първите три месеца от процедурата. Това в случая с бежанците от Украйна са основно лица интегрирали се в България, голяма част от тях работят на трудов договор. Би следвало да прекъснат работа и да останат без доходи за този период. Регистрационните карти издавани от ДАБ след всяко явяване на интервю по време на процедурата не дават информация на работодателя какъв е статута на лицето, от която той да прецени има ли право на достъп до пазара на труда или не. Би могло това да се вписва в самата регистрационна карта. Една от причините за изключително ниският процент заети лица бежанци от Украйна е административната тежест на процедурата при назначаване.</p> <p>-----</p>		<p>временна закрила имат право на труд.</p> <p>В хода на общественото обсъждане се взе решение за чл. 29, ал. 3 от ЗУБ, съгласно който с регистрирането на чужденец, търсещ закрила същият получава достъп до пазара на труда.</p> <p>Наред с това с чл. 29, ал. 2 ЗИД ЗУБ след второто изречение се създават следните изречения: „От правата по ал.1 не се ползва чужденец с предоставена временна закрила, който при действието ѝ е подал и молба за предоставяне на международна закрила по реда на чл. 68, ал. 1, т. 2. До вземане на решение по подадената молба за международна закрила чужденецът продължава да се ползва с правата на лице с временна закрила.“</p> <p>-----</p>
--	--	---	--	--

		<p>Промяна в Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност</p> <p>Отменяне на чл.10 ал. 1 от ЗТМТМ</p> <p>Мотиви:</p> <p>В хода на съдебните дела на Асоциация Хипофиза беше установено че подадената информация в уведомлението по чл.10 ал.1 от ЗТМТМ не може да бъде ползвана от служителите на Главна агенция инспекция по труда при проверки на фирми наели чужденци от трети страни. Тя се съхранява там където е подадена - онлайн или в архив на хартия. Няма как да се провери дали конкретно лице работи на трудов договор, а само дали има подадени уведомления от фирмата. За всичко друго ползват информацията подадена в НАП до която имат достъп.</p> <p>По данни предоставени от ГИТ към 12.04.2023 г. са подадени 8484 бр. уведомления по чл. 10, ал. 1 от ЗТМТМ за действително започване на работа на 16 874 украински граждани. Т.е. половинат от работодателите не са спазили това изискване и е възможно да бъдат глобени между 1500 и 15000 лева за всяко назначено лице. Това е допълнителна административна тежест за бизнеса, и то при условие на данни за най-ниска заетост на бежанците в целия ЕС. Предлагаме да се укаже задължение на фирмите да подават информация че назначават лице гражданин на трета страна с промяна на Наредба № 5 за съдържанието и реда за изпращане на уведомлението по чл.62, ал.5 от Кодекса на труда (изм. и доп. ДВ. бр.17 от 26 Февруари 2021 г. в сила от 01.03.2021 г.) Датата на действителното започване/постъпване на работа е информация с минимално приложение и значение в контролния процес, но тя и в момента се подава с подаване на декларация образец 1 “Данни за осигуреното</p>	<p>Не се приема.</p>	<p>Изискването за писмено уведомление от страна на работодателя до ГИТ е общовалидно задължение за работодателите спрямо всички наемани от тях лица, независимо дали са чужденци, бежанци или български граждани. То е свързано с данъчните изисквания и задължението на работодателите да декларират изплащаните от тях трудови и граждански възнаграждения на наетите лица и последващото им данъчно и осигурително облагане. ДАБ при МС няма компетентност да въвежда изменения в данъчно-осигурителната политика на Република България доколкото това попада в правомощията на Министерството на финансите.</p>
--	--	--	-----------------------------	---

		лице” от работодателя.		
	<p>Коментари на ВКБООН към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците</p> <p>получено по електронна поща ЦУ-14-59/07.02.2024 г.</p>	<p>I. Въведение</p> <p>Представителството на Върховния комисариат на ООН за бежанците ("ВКБООН") в България би искало да благодари на българското правителството за предоставената възможност да представи своите коментари по предложения проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за убежището и бежанците (ЗУБ).</p> <p>ВКБООН представя тези коментари в качеството си на Агенцията, натоварена от Общото събрание на ООН с отговорността да предоставя международна закрила на бежанците и други лица в рамките на своя мандат, както и да подпомага правителствата в търсенето на трайни решения за тях. Както е посочено в неговия устав, ВКБООН изпълнява своя мандат за международна закрила, като, <i>inter alia</i>, "насърчава сключването и ратифицирането на международни конвенции за закрила на бежанците, контролира тяхното прилагане и предлага</p>		

изменения в тях". Надзорната отговорност на ВКБООН съгласно неговия устав е потвърдена и в член 35 от Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. ("Конвенцията от 1951 г.") и член II от Протокола за статута на бежанците от 1967 г. ("Протоколът от 1967 г."), които задължават държавите - страни по Конвенцията, да сътрудничат на ВКБООН при изпълнението на неговия мандат, по-специално като улесняват задължението на ВКБООН да контролира прилагането на разпоредбите на Конвенцията от 1951 г. и Протокола от 1967 г. Надзорната отговорност на ВКБООН е отразена и в правото на Европейския съюз, включително чрез общо позоваване на Конвенцията от 1951 г. в член 78, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (наричан по-долу "ДФЕС"). Надзорната отговорност на ВКБООН се упражнява отчасти чрез издаване на тълкувателни насоки относно значението на разпоредбите и термините, съдържащи се в Конвенцията от 1951 г., както и чрез предоставяне на коментари по законодателни и политически предложения, които оказват влияние върху защитата и трайните решения за лицата, обхванати от неговия мандат.

II. Общи наблюдения

ВКБООН приветства усилията на България за преодоляване на пропуските в съществуващото законодателство в областта на убежището и прилагането на Директивата за временна закрила, които отразяват ангажимента на правителството за укрепване на българската система за убежище и правата на принудително разселените лица, търсещи закрила на територията на страната. ВКБООН приветства

		<p>разпоредбите, насочени към подобряване на представителството на непридружените деца, включително назначаването на представители на непридружените деца, получили временна закрила, и въвеждането на определение за "разделен малолетен или непълнолетен"; възможността лицата, получили временна закрила, да сключват споразумение за интеграция; възможността Държавната агенция за бежанците (ДАБ), в координация с Министерството на труда и социалната политика (МТСП) и Министерството на финансите, да определя и условията, вида и размера на интеграционната подкрепа за лицата, получили закрила, както и разграничаването на основанията за допустимост и ускорена процедура.</p> <p>Освен това ВКБООН приветства и предложените промени, в рамките на Преходните и заключителните разпоредби, на други закони, уреждащи правата на лицата, ползващи се от международна или временна закрила, включително възможността за <i>служебна адресна регистрация</i>, както и разширяването на достъпа на децата и техните семейства до социална закрила чрез изричното им включване в обхвата на Закона за семейните помощи за деца.</p> <p>Въпреки това ВКБООН изразява загриженост, че предложените промени не отстраняват в достатъчна степен пропуските в законодателството, включително тези, повдигнати от Европейската комисия, и не гарантират напълно третиране в съответствие със стандартите на ЕС, международните стандарти и съдебна практика.</p> <p>III. Специфични наблюдения</p>		
--	--	---	--	--

		<p>Следващите коментари са съсредоточени върху аспектите на проектозакона, които се нуждаят от преразглеждане, за да се осигури съответствие с международните и европейските правни стандарти и добри практики.</p> <p>-----</p> <p>1. Ускорено производство</p> <p>ВКБООН приветства измененията, целящи разграничаване на основанията за допустимост от тези, по които дадена молба може да бъде разгледана в рамките на ускорено производство. Според ВКБООН ускоряването на разглеждането на молбата може да допринесе за ефективността на процедурите за предоставяне на закрила и за по-добро управление на системата за предоставяне на убежище. Следва да се обмисли използването на ускорени и приоритетни процедури за явно основателни случаи, а не само за вероятни явно неоснователни случаи. Следва да се запази достатъчна гъвкавост, така че при необходимост молбата да може да бъде разгледана в производство по общия ред, например ако се появи нова информация за уязвимост, която би направила ускорените процедури неподходящи. Ускоряването на разглеждането на молбите не следва да се използва като наказателна мярка в случаите, когато кандидатът не изпълнява задълженията си, а единствено като инструмент за ефективност, осигуряващ своевременен достъп до международна закрила за нуждаещите се от нея и бързо и ефективно вземане на решения за тези, които не се нуждаят.</p> <p>-----</p> <p>ВКБООН изразява загриженост, че съществуващите разпоредби на член 13, ал. 1, във връзка с чл. 70, ал. 1, които предвиждат, че ако кандидатът не отговаря на условията за предоставяне на международна закрила и е</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>-----</p> <p>Като държава-членка на Европейския Съюз Република България е длъжна да въведе общите стандарти на правото</p>
--	--	---	---	---

		<p>налице някое от основанията в тях, молбата му може да бъде отхвърлена като явно неоснователна в ускорена процедура. Тези разпоредби не са в съответствие със задълженията на България по международното право и правото на ЕС. Позицията на ВКБООН е, че ускорените процедури могат да бъдат подходящи в при явно неоснователни случаи, т.е. когато молбата е очевидно невярна или очевидно не е свързана с критериите за предоставяне на статут на бежанец, установени в Конвенцията от 1951 г., нито с други критерии, обосноваващи предоставянето на международна закрила. Настоящата формулировка на ал. 1 обаче разширява значително обхвата на молбите, които могат да бъдат отхвърлени като "явно неоснователни", така че да обхванат и тези, за които съгласно правото на ЕС може да се прилага ускорена процедура, като по този начин се създава презумпция за отхвърляне на молбата в такива случаи, включително на лица със специфични нужди от закрила и на лица в неравностойно положение при ориентирането в сложните системи за предоставяне на убежище. Това може да доведе до отхвърляне на молби на лица, които се нуждаят от международна закрила, в нарушение на задълженията на България съгласно правото на ЕС и международното право. Освен това, въпреки някои предложени промени, насочени към отмяна на някои от съществуващите основания за прилагане на ускорено производство, в проекта се запазват редица такива основания, които надхвърлят изчерпателно изброените в член 31, параграф 8 от Директива 2013/32/ЕС относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (преработена) ("Процедурна директива"). По-специално, в чл. 13, ал. 1,</p>	<p>на ЕС в областта на убежището.</p> <p>Именно забележките на ЕК, че сегашната формулировка на закона относно отхвърлянето на явно неоснователните молби не е достатъчно прецизна и може да доведе до предположение, че отхвърлянето се презюмира и предложения от тях вариант на разпоредба, са отразени в предлаганите изменения на чл.70, ал. 1.</p> <p>Останалите забележки се отнасят до буквално транспониране на разпоредбите на Директива 2013/32/ЕС като текстовете на проекторазпоредбите на чл. 13 и чл. 70, ал. 1 от ЗУБ са обсъждани с ЕК.</p>
--	--	--	--

		<p>точка 8 от действащите разпоредби на ЗУБ се посочва, че молбата се отхвърля като явно неоснователна, когато кандидатът умишлено унищожи или изхвърли паспорт, друг документ или билет, който има отношение към неговото твърдение, за да се представи под фалшива самоличност или да затрудни разглеждането на молбата.</p> <p>Основанията по съответната разпоредба на член 31, параграф 8, буква г) обаче са ограничени до търсещ закрила, за когато има вероятност злонамерено да е пристъпил към унищожаване или подправяне с документ за самоличност или документ за пътуване (а не на друг документ или билет), и то само в случаи, които биха помогнали за установяване на неговата самоличност или националност. Освен това, дали действията на търсещия закрила са с цел да представи неистинска самоличност или твърдения, или да възпрепятстват разглеждането на молбата му, е въпрос, който изисква установяване на факти и не следва да се предполага въз основа на даден акт.</p> <p>Освен това т. 9 от член 13, ал. 1 от действащите разпоредби на ЗУБ, която предвижда, че молбата се отхвърля като явно неоснователна, когато търсещият закрила не е предоставил информация, която би позволила да се установи с достатъчна сигурност неговата самоличност или гражданство, не попада в изчерпателно изброените основания по член 31, параграф 8.</p> <p>С проектозакона се изменя член 13, параграф. 1, т. 4, който предвижда, че молбата за международна закрила се отхвърля като явно неоснователна, когато се установи, че търсещият закрила "прави изявления, които са явно непоследователни, противоречиви, неверни или недостоверни и които противоречат на проверената</p>		
--	--	--	--	--

		<p>информация за страната му на произход". ВКБООН изразява загриженост, че критериите за отхвърляне на молбата, въведени в тази разпоредба, са критерии за достоверност, които изискват оценка на достоверността в рамките на производство по общия ред, а не в ускорено такова. Освен това терминът "явно непоследователни, противоречив, неверни или недостоверни" изявления е неясен и носи риск от отхвърляне на молби за международна закрила без обективна и безпристрастна оценка на достоверността на изявленията на кандидата. ВКБООН счита, че самият факт, че кандидатът е направил непоследователно, противоречиво, невярно или ненадежно изявление, не означава, че критериите за международна закрила непременно не са изпълнени, нито пък би премахнал необходимостта от международна закрила. Анализът на ВКБООН на подходите на ЕС към оценката на достоверността в различни държави-членки на ЕС показва, че ненадежните методологии за получаване на информация могат да доведат до очевидни противоречия и непоследователност въз основа на оценката на иначе общо взето достоверни изявления. Изявленията на кандидата могат да изглеждат непоследователни и поради възраст, пол, емоционални фактори като срам, въздействие на травма, интелектуално или психосоциално увреждане или състояние на психичното здраве, което налага интервюиращият орган да си сътрудничи с търсещия закрила, за да получи информация, която може да потвърди неговите изявления. Според СЕС "общата достоверност на твърденията на кандидата за убежище е един елемент наред с други, който трябва да бъде взет предвид, за да се провери на първия етап на оценяване, предвиден в член 4, параграф 1</p>		
--	--	--	--	--

		<p>от Директива 2004/83 - който се отнася до установяването на фактическите обстоятелства, които могат да представляват доказателствени елементи в подкрепа на молбата - дали изявленията на търсещите убежище лица изискват потвърждение."</p> <p>ВКБООН също така отбелязва, че търсещите международна закрила могат да представят молби с невярно съдържание по много причини, включително когато не се чувстват в безопасност по време на процедурите или има по-голямо доверие на външни лица, които го заблуждават, отколкото на интервюиращите органи, което може да бъде разрешено или не по време на интервю, в което му е предоставена достатъчно информация за процедурата и са създадени условия, при които да се чувства безопасно. Според СЕС "невярно твърдение в първоначалната молба за международна закрила съставлява относим елемент, който трябва да се вземе предвид. Той обаче не може сам по себе си да възпрепятства установяването на общата достоверност на твърденията на кандидата."</p> <p>ВКБООН е загрижен, че предложената нова точка 5 в ал. 1, член 13 предвижда като основание за отхвърляне на молба като явно неоснователна в ускорено производство кандидатът да представлява заплахата за националната сигурност или обществения ред. С предложената разпоредба се разширява обхватът на молбите, които ще се считат за явно неоснователни, отвъд тези, които са "очевидно несвързани с критериите за предоставяне на международна закрила или които са "очевидно подадени с цел измама или злоупотреба" и за чието разглеждане ускореното производство може да е подходящо.</p> <p>Молбите, повдигащи въпроси, свързани с националната</p>		
--	--	---	--	--

		<p>сигурност или обществения ред, не попадат в тези категории и могат да се основават на сериозни основания, изискващи подробно разглеждане в рамките на производство по общия ред. Следователно тази разпоредба не следва да се прилага за ускоряване на такива молби. Като отбелязва, че предложените изменения на член 58, ал. 10 на ЗУБ предвиждат становището на Държавната агенция "Национална сигурност" да се взема предвид и при ускорено производство, ВКБООН припомня, че, както е потвърдено и от Съда на ЕС, структурата, която предоставя международна закрила има изключителна компетентност по отношение на вземането на решения по молби за международна закрила, като становището на ДАНС следва да се разглежда и оценява като част от доказателствата, с които разполага ДАБ в процеса на вземане на решение, които следва да се оценяват и претеглят заедно с всички други налични доказателства.</p> <p>По отношение на използването на понятието "сигурна държава на произход" като основание за отхвърляне на молбата в рамките на ускорено производство (точка 13, ал.1, чл. 13 във връзка с чл. 70, ал. 1 ЗУБ), ВКБООН припомня, че въпреки определянето на дадена държава като "сигурна държава на произход" в общия случай, може да се окаже, че в конкретния случай държавата не е сигурна поради профила на търсещия закрила, което по принцип изисква установяване на този профил в рамките на „триажна система“, преди да се вземе решение за подходящата процедура за разглеждане на случая.</p> <p>Прилагането на тези разпоредби крие риск от неподходящо оценяване например на случаи на жени, случаи на ЛГБТИК+ и травмирани лица. Поради това е</p>		
--	--	---	--	--

		<p>важно концепцията да се прилага за всеки отделен случай, като се гарантира индивидуална оценка, която отчита конкретните обстоятелства по случая.</p> <p>В тази връзка трябва да се гарантира, че търсещият закрила има ефективна възможност да обори презумпцията за сигурност, включително да му се предостави цялата необходима информация за това. Изисква се и наличието на допълнителни гаранции, като например провеждане на лично интервю, предоставяне на безплатна правна помощ, назначаване на служители с необходимите умения и опит със случаи от съответната държава на произход, както и работа с лица със специфични нужди.</p> <p>ВКБООН приветства предложеното изменение на член 13, ал. 2, в което се предвижда, че оценката по точка 13, ал.1, чл. 13 трябва да взема предвид дали лицето е представило сериозни основания да се смята, че страната не е сигурна държава на произход с оглед на неговите конкретни обстоятелства. ВКБООН счита, че е необходимо също така</p> <p>изрично да се уточни, че лицето трябва да бъде информирано за прилагането на понятието "сигурна страна на произход", за да може да обори презумпцията за сигурност, както и да изтъкне фактически или правни основания, които могат да сочат, че страната на произход на кандидата не е сигурна за него. В такива ситуации ВКБООН препоръчва разглеждането на молбата да се не се извършва в ускорено производство, а в производство по общия ред.</p> <p>Що се отнася до националното определяне на сигурни държави на произход (или трети сигурни държави - вж. по-долу) чрез приемане на списък, представен от</p>		
--	--	--	--	--

		<p>Председателя на ДАБ, съгласувано с министъра на външните работи, което понастоящем е предвидено като възможност по чл. 98, ал. 1 ЗУБ, ВКБООН отбелязва, че със законопроекта е въведена нова разпоредба по чл. 48, ал. 3, съгласно която председателят е задължен да представи такъв списък. В същото време, тъй като не се предвиждат изменения на член 98, ал. 1 от ЗУБ, ВКБООН би желал да потърси разяснение относно връзката между двете разпоредби, като същевременно припомня, че в съответствие с действащото законодателството на ЕС приемането на такива списъци не е задължително.</p> <p>Както е предвидено в съществуващия член 98, ал. 2 от ЗУБ, въпреки че ВКБООН приветства позоваването на това, че списъкът се изготвя, като се взема предвид информация от широк кръг източници, включително ВКБООН, е необходимо също така да се добави, че оценката се основава на точна, надеждна, безпристрастна и актуална информация, както и да се въведат подходящи механизми за преразглеждане, които отчитат както постепенните, така и внезапните промени в дадена държава, определена като сигурна държава на произход или трета сигурна държава. Това следва да се прави както по принцип, така и по отношение на конкретни профили, като се следват ясни показатели и критерии, които задействат и обуславят такъв преглед.</p> <p>-----</p> <p>ВКБООН изразява съжаление, че предложените изменения не предвиждат ускорено производство да не се провежда спрямо лица със специални потребности, в допълнение към непридружените деца, които понастоящем са единствената категория, освободена от него. ВКБООН припомня, че ускорените процедури не са</p>	<p>-----</p> <p>Приема се</p>	<p>-----</p> <p>Нов §39 в текста на законопроекта. „Чл. 71 (1) Ускорено производство не се провежда по отношение на подалия</p>
--	--	---	--------------------------------------	---

		<p>подходящи за разглеждане на молбите на такива категории лица, тъй като не им дават достатъчно време да разберат процедурата и да представят молбата си, включително чувствителна информация, в процес, който не позволява установяване на доверие и създаване на условия, при които да се чувства безопасно, както показва мониторингът на ВКБООН. Подобен подход поставя в неравностойно положение лица с преживяна травма, включително изтезание и основано на пола насилие, лица с увреждания и психични заболявания, както и лица, чиито искания субективно или обективно се основават на пола и сексуалната ориентация, а също и други лица, които са в неравностойно положение по отношение на представянето на исканията си в административни процедури, включително възрастни хора и лица, лишени от основно образование. Вместо това те следва да бъдат насочвани към специализирани процедури, които изцяло отчитат техните специфични нужди.</p> <p>В член 24, параграф 3 от Процедурната директива се изисква също така, когато не може да бъде осигурена адекватна подкрепа в рамките на ускорена процедура, по-специално, когато държавите членки считат, че кандидатът се нуждае от специални процедурни гаранции в резултат на изтезания, изнасилване или други сериозни форми на психологическо, физическо или сексуално насилие, ускорените процедури не следва да се прилагат или следва да се преустановят. ВКБООН настоятелно насърчава България да включи тази разпоредба в ЗУБ.</p> <p>-----</p> <p>Освен това в ЗУБ не се съдържа разпоредба относно неизчерпателно изброените категории кандидати за международна закрила, които може да се нуждаят от</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>молба за международна закрила непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, чужденец с увреждания, с психично разстройство или който е понесъл изтезание, изнасилване или други тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие.“</p> <p>-----</p> <p>Чл. 30а предвижда като специални процедурни гаранции изготвянето на</p>
--	--	--	---	--

		<p>специални процедурни гаранции в съответствие със съображение 29 от Директивата за процедурите за убежище, наред с другото, поради тяхната възраст, пол, сексуална ориентация, полова идентичност, увреждане, сериозно заболяване, психични разстройства или вследствие на изтезания, изнасилване или други сериозни форми на психологическо, физическо или сексуално насилие. Съществуващите разпоредби на ЗУБ, § 1. т. 17 от Допълнителните разпоредби съдържат единствено определение за уязвими лица, както е залегнало в член 21 от Директивата за условията на прием, макар и формулирано изчерпателно, а не индикативно, както е предвидено в правото на ЕС, като по този начин се създава риск на лицата със специфични процедурни нужди, включително на тези чиито молби се основават на сексуална ориентация или полова идентичност, да не бъдат предоставени необходимите гаранции.</p> <p>ВКБООН също така настоятелно препоръчва в предложените изменения да се предвиди възможността за приоритетно разглеждане на молбите в случаите, когато има вероятност те да са основателни, когато търсецията закрила е уязвим или се нуждае от специални процедури гаранции, по-специално по отношение на непридружените деца, както е предвидено в член 31, параграф 7 от Процедурната директива.</p> <p><u>ВКБООН препоръчва следните изменения:</u></p> <ul style="list-style-type: none">- Член 13, ал. 1:- точка 4 да бъде отменена или формулирана по начин, който включва процедурни гаранции и който обвързва прилагането на тази клауза с ранното идентифициране на специфичните нужди на кандидатите.	<p>оценка на нуждите и план за подкрепа на лицата, посочени като уязвима група, както и да се отчита особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните му потребности, независимо на кой етап от производството са установени.</p>
--	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none">- точка 5 се отменя- точка 8 да се измени така: има вероятност недобросъвестно да е унищожил или изхвърлил документ за самоличност или документ за пътуване, който би помогнал за установяване на неговата самоличност или гражданство;- точка 9 се отменя - Член 13, ал. 2 се изменя така:<ul style="list-style-type: none">- При прилагането на т. 13 от ал. 1, след като се информира кандидатът, се преценява дали той е посочил съществени основания да смята, че тази държава не е сигурна държава на произход с оглед на неговите конкретните обстоятелства и на определянето му като лице, на което се предоставя международна закрила.- Член 71, ал. 1 се изменя така: Ускорено производство не се прилага по отношение на непридружени малолетни и непълнолетни и други лица със специални потребности.- В член 98 се правят следните изменения:<ul style="list-style-type: none">- Ал. 1 се изменя, както следва: добавя се ново изречение: списъците се преразглеждат през редовни периоди от време, най-малко веднъж годишно, или по-рано в случай на съществени промени в положението на дадена държава.- Ал. 2 се изменя, както следва: При приемането на списъците Министерският съвет, въз основа на точна, надеждна, безпристрастна и актуална информация от други държави-членки на Европейския съюз, Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището, Върховния комисариат на ООН за бежанците, Съвета на Европа и други организации, отчита степента, в която държавата предлага закрила срещу преследване и	
--	---	--

		<p>нечовешко или унижително отнасяне.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да се въведе определение за лице, търсещо международна закрила, което се нуждае от специални процедурни гаранции. - Да се въведе възможността за приоритетно разглеждане на молби, за които има вероятност да са основателни, когато кандидатът е уязвим или се нуждае от специални процедурни гаранции, по-специално непридружени малолетни и непълнолетни. - Да се гарантира, че като явно неоснователни могат да бъдат отхвърлени само онези молби, които са очевидно подадени с цел измама или злоупотреба, или очевидно не са свързани с критериите за предоставяне на международна закрила. <p>-----</p> <p>2. Процедура за допустимост</p> <p>ВКБООН приветства предложените изменения, насочени към разграничаване на основанията и въвеждане на отделни процедури за регулиране на обработката на случаите, при които разглеждането на молбите може да бъде ускорено, от тези, които могат да бъдат прекратени като недопустими, тъй като съществуващите разпоредби смесват двете понятия, а процедурата за допустимост се прилага само по отношение на последващите молби. Въпреки това ВКБООН загрижен, че предложените изменения не включват стандартите и гаранциите, предвидени в международното право и законодателството на ЕС по отношение на такива процедури. ВКБООН е на мнение, че процедурите за допустимост водят до създаване процедурна неефективност, да увеличаване на</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>-----</p> <p>Предложените изменения и допълнения във връзка с производството по допустимост осъществяват пълното транспониране на Процедурната директива по препоръка на ЕК. Като държава-членка на Европейския Съюз Република България е длъжна да въведе общите стандарти на правото на ЕС в областта на убежището, което настоящият законопроект изпълнява макар</p>
--	--	--	---	--

		<p>боя на забавените молби, добавяне на ненужни нива и разходи или до прехвърляне на тежестта върху държави извън ЕС</p> <p>По-специално, съгласно предложението член 14, ал. 1, т. 2 се предвижда прекратяване на производството за предоставяне на международна закрила поради недопустимост, когато на кандидата е предоставен статут на бежанец или друг вид закрила в държава, която не е държава-членка на Европейския съюз, при условие че ще бъде приет обратно в държавата, и същата се счита за първа държава на убежище. ВКБООН изразява загриженост, че разпоредбата не включва изискването, залегнало в член 35, буква а) от Процедурната директива, което предвижда, че лицето, на което е признат статут на бежанец, следва също така да може да се възползва от тази закрила. При липсата на тази гаранция съществува риск процедурата по отношение на лицето да бъде прекратена като недопустима и то да бъде върнато в държава, в която на практика вече не се ползва със закрила и стандарт на третиране, съизмерими с Конвенцията от 1951 г. И международните стандарти за правата на човека. ВКБООН отбелязва, че предложеното определение за първа държава на убежище, включено в точка ба от ДР на ЗУБ, уточнява, че лицето трябва да е признато за бежанец и закрилата да не е прекратена или отнета, но въпреки това подчертава необходимостта да се гарантира, че закрилата в третата държава е действително достъпна и ефективна.</p> <p>Освен това позицията на ВКБООН е, че терминът "друг вид закрила" е изключително широк, което създава риск лицата да бъдат връщани в държави, в които стандартите</p>		<p>и с огромно закъснение спрямо сроковете за транспониране, посочени в директивата.</p>
--	--	--	--	--

		<p>за третиране не са съвместими с тези на Конвенцията от 1951 г. и международното право в областта на правата на човека, или в нарушение на принципа за забрана за връщане.</p> <p>Въпреки че терминът, използван в член 35, буква б) от Директива 2013/32/ЕС, е "достатъчна закрила", ВКБООН препоръчва да се използва терминът "ефективна закрила". В съответствие със съдебната практика на ЕСПЧ, ВКБООН счита, че закрилата трябва не само да е налична по закон, но и да е ефективна на практика. Дали стандартите за третиране са съизмерими с Конвенцията от 1951 г., Протокола към нея от 1967 г. и международното право в областта на правата на човека, не може да бъде оценено, без да се вземат предвид международните правни задължения на държавата, нейните вътрешни закони и тяхното практическо прилагане. Достъпът до стандарти за третиране, съизмерими с Конвенцията от 1951 г. и международното право в областта на правата на човека, може да бъде ефективно и трайно гарантиран само когато държавата е задължена да осигури такъв достъп по силата на международното договорно право, приела е национални закони за прилагане на съответните договори и може да разчита на действителна практика, показваща последователно спазване от страна на държавата на нейните международноправни задължения. Теоретичната гаранция за забрана за връщане и други ключови гаранции за достъп до правата на човека, без да са ефективни на практика, е недостатъчна. Поради това ВКБООН препоръчва да се използва терминът "ефективна закрила". Що се отнася до възможността производството за предоставяне на международна закрила да бъде прекратено по недопустимост на основание, че търсещият</p>		
--	--	---	--	--

		<p>закрила идва от сигурна трета държава, въпреки че ВКБООН приветства някои процедурни гаранции, въведени съгласно член 14, ал. 2 и ал. 4, включително индивидуална оценка на сигурността на тази държава по отношение на конкретен кандидат, ВКБООН изразява загриженост, че не са включени някои ключови гаранции, включително тези, предвидени в член 38, параграфи 2 и 3 от Директива 2013/32/ЕС. Въпреки че предложената ал. 2 на чл. 14 от законопроекта включва изискването за предоставяне на търсеция закрила на документ, с който органите на третата държава се информират на езика на тази държава, че молбата не е разгледана по същество, не е транспонирано изискването по чл. 38, ал. 3, буква а) Директива 2013/32/ЕС търсеция закрила да бъде съответно информиран относно прилагането на концепцията за трета сигурна държава в неговия конкретен случай.</p> <p>Това, от своя страна, може да затрудни възможността му да оспори използването на понятието в с оглед на неговите конкретни обстоятелства, както и наличието на връзка между него и третата държава, както се изисква съгласно чл. 38, ал. 2, буква "в" от Директива 2013/32/ЕС, въпреки предложената в законопроекта разпоредба на чл. 76г, ал. 1, предвиждаща, че по време на интервюто на чужденеца се дава възможност да представи становище относно конкретното основание за недопустимост на молбата му с оглед на личните му обстоятелства.</p> <p>Освен това в член 14, ал. 4, т. 1 се посочва, че е необходимо да има връзка между третата държава и търсеция закрила, поради което е основателно да бъде върнат или да се завърне в нея. Няма яснота относно това</p>		
--	--	---	--	--

		<p>какво съставлява "връзка", освен изискването, съгласно определението за сигурна трета държава в § 1., точка 9 от ДР, лицето да е "пребивавало" в тази държава. Макар че международното право не изисква наличието на значима връзка или връзка, ВКБООН последователно се застъпва за наличието на такава значима връзка, която би направила разумно и устойчиво търсенето на закрила в друга държава от дадено лице. Отчитането на продължителността и естеството на всяко пребиваване, както и на връзките, основани на семейни или други близки връзки, увеличава ефективността на връщането или прехвърлянето от гледна точка както на лицето, така и на третата държава, докато в ситуации на просто транзитно преминаване през дадена държава или "пребиваване" в държава, в която лицето не е имало достъп до закрила или достъпът му до закрила е бил възпрепятстван, решение за прекратяване на производство по недопустимост рискува да наруши задълженията на България съгласно международното право и правото на ЕС.</p> <p>Според ВКБООН трета държава може да се счита за "сигурна" за даден кандидат, когато той има достъп до справедлива и ефективна процедура за определяне на статута на бежанец и други нужди от международна закрила; има право да остане на територията, докато се вземе решение по молбата му; и му се предоставят стандарти за третиране, съизмерими с Конвенцията от 1951 г. и международните стандарти в областта на правата на човека. Това включва, наред с другото, предоставяне на лицето на достъп до приемни помещения, здравеопазване и образование, както и достъп до средства за издръжка, достатъчни за поддържане на адекватен жизнен стандарт,</p>		
--	--	---	--	--

и предприемане на стъпки, които да позволят постепенното постигане на самостоятелност. Когато се установи, че лицето е бежанец или по друг начин се нуждае от международна закрила, той следва да бъде признат за такъв и да му бъде предоставено право на законно пребиваване в третата държава.

ВКБООН препоръчва да се въведат следните изменения:

Член 14, ал. 1, т. 2 се изменя така:

- има предоставен статут на бежанец или друга ефективна закрила в държава, която не е членка на Европейския съюз, при условие че ще бъде приет обратно в нея и че същата се счита за първа държава на убежище.

Член 14, ал. 4, т. 1 се изменя, както следва:

- съществуването на значима връзка между чужденеца и съответната трета държава, поради което е основателно чужденецът да бъде върнат или да се завърне в нея;

Член 76г, ал. 1 се изменя, както следва:

- Преценката по допустимостта на молбата за международна закрила на основанията, посочени в чл. 14, ал. 1, т. 1 - 3 се извършва от интервюиращия орган след интервю с чужденеца, в което се информира за конкретното основание за недопустимост на молбата му с оглед на личните му обстоятелства и му се дава възможност да изрази становище по него.

- Предложената нова точка ба в § 1 от Допълнителните разпоредби се изменя, както следва:

"Първа държава на убежище" означава държавата, в която лицето е признато за бежанец и му е предоставено законно пребиваване и все още може да се възползва от това

законно пребиваване и закрила, или в която се ползва от

		<p>друга ефективна закрила, която включва принципа на забрана за връщане в съответствие с Конвенцията за статута на бежанците от 1951 г. и международното право в областта на правата на човека, при условие че лицето може да бъде прието обратно в тази държава."</p> <p>- Точка 9 от § 1 на ДР да бъде изменена, като се включат следните изисквания, за да може дадена трета страна да бъде определена като сигурна:</p> <p>(а) да е регламентирана и да е достъпна справедлива и ефективна процедура за определяне на статута на бежанец и други нужди от международна закрила;</p> <p>(б) на търсещите международна закрила се разрешава да останат на територията, докато се вземе решение по молбата им;</p> <p>(в) гарантирани са стандарти за отнасяне, съизмерими с Конвенцията от 1951 г. и международните стандарти за правата на човека; и</p> <p>(г) когато третата страна определи търсещия закрила като бежанец или като лице, нуждаещо се от международна закрила, той се признава за такъв и му се предоставя право на законно пребиваване.</p> <p>-----</p> <p>3. Субекти на закрила и закрила от преследване и тежки посегателства</p> <p>Предложени изменения на член 8, ал. 7 и член 9, ал. 4 от ЗУБ въвеждат уточнения относно това кои субекти могат да бъдат считани за такива, предоставящи закрила срещу преследване и тежки посегателства, включително държави и "партии или организации, включително международни организации", както и относно критериите, при които се счита, че е предоставена закрила срещу преследване или тежки посегателства. ВКБООН припомня, че по принцип</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>-----</p> <p>Предложените изменения и допълнения осъществяват пълното транспониране на Квалификационната директива. Като държава-членка на Европейския Съюз Република България е длъжна да въведе общите стандарти на правото</p>
--	--	--	---	--

		<p>закрила може да се предоставя само от държавата, а не от недържавни субекти. Националната закрила, предоставяна от държавите, не може да бъде приравнявана към дейностите на определен административен орган, който може да упражнява определено ниво на фактически - но не и правен - контрол върху дадена територия. Такъв контрол често е временен и не попада в обхвата на функциите и правомощията на държавата. Важно е да се отбележи, че такива недържавни субекти и органи не са страни по международните договори за правата на човека и следователно не могат да бъдат държани отговорни за своите действия по същия начин, както държавата. На практика това обикновено означава, че способността им да налагат върховенството на закона е ограничена. Особено по отношение на международните организации, като например органи и агенции на ООН, те се ползват с привилегии и имунитети. Поради това ВКБООН предлага възможността държавите и организациите, включително международните организации, да бъдат субекти на закрила да не бъде включена в предложените изменения. Според ВКБООН използването на термина "разумни мерки", които трябва да бъдат предприети от субектите, предоставящи закрила, внася висока степен на субективност и не е задължително да е определящо за наличието и ефективността на закрилата. Освен това, въпреки че първоначалната тежест на доказване правилно е на държавата, кандидатите, особено тези, които са в неравностойно положение при представянето на искането си в административни процедури, са изправени пред непропорционална тежест, ако от тях се изисква да докажат, че мерките, предприети от субектите, предоставящи закрила, са недостатъчни или "неразумни".</p>	<p>на ЕС в областта на убежището, което настоящият законопроект изпълнява макар и с огромно закъснение спрямо сроковете за транспониране, посочени в директивата.</p>
--	--	---	---

		<p><u>С оглед на гореизложеното ВКБООН препоръчва:</u></p> <p>В член 8, ал. 7 да се заличи изразът "включително международни организации" и да се измени, както следва: - Закрила срещу преследване може да бъде предоставена от държавата, партиите или организациите, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, при условие че те желаят и могат да предоставят ефективна закрила, която няма временен характер, и разполагат с ефективна правораздавателна система, позволяваща разкриването, наказателното преследване и наказването на деянията представляващи преследване и лицето има достъп до тази закрила.</p> <p>В член 9, ал. 4 да се заличи изразът "включително международни организации" и да бъде изменен, както следва: - Закрила срещу тежки посегателства може да бъде предоставена от държавата, партиите или организациите, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, при условие че те желаят и могат да предоставят ефективна закрила, която няма временен характер, и разполагат с ефективна правораздавателна система, позволяваща разкриването, наказателното преследване и наказването на деянията представляващи тежко посегателство и лицето има достъп до тази закрила.</p> <p>-----</p> <p>4. Представителство на непридружени и разделени деца</p> <p>ВКБООН приветства предложените в проектозако изменения на член 25, които имат за цел да преодоле съществуващия пропуск по отношение</p>	<p>-----</p> <p>Приема се частично</p>	<p>-----</p> <p>По предложение на БХК е прието изменение на чл.30а и на нова ал.11 в чл.58.</p>
--	--	--	---	---

		<p>представителството на непридружени деца, получи временна закрила, тъй като съществуващите разпоредби ЗУБ уреждат само представителството на деца, търсеци и получили международна закрила. Предложените изменения ще разширят възможността адвокати от Националното бюро за правна помощ (НБПП) да бъдат назначавани представители на такива деца. ВКБООН приветства предложеното изменение на ал. 2 - която досега ограничава правомощията на представителите единствено производствата в рамките на ЗУБ - с цел разширяване изясняване на правомощията им, което, ако бъде прието, подобри ефективния достъп на непридружените деца права в съответствие със задълженията на България Конвенцията за правата на детето.</p> <p>ВКБООН приветства въвеждането на определение за разделен малолетен или непълнолетен и на разпоредби, целящи да регламентират представителството на разделени деца, търсеци или получили международна или временна закрила, съгласно член 25а, включително възможността придружаващото ги пълнолетно лице²¹ да бъде техен представител, след издаване на положително становище от Дирекция "Социално подпомагане". ВКБООН приветства изясняването на областите, в които придружаващото пълнолетно лице може да представлява детето, и предлага да се добавят „социално подпомагане“ и „социални услуги“.</p> <p>ВКБООН приветства и разпоредбата на член 25а, ал. 2, която предвижда, че разделен малолетен или непълнолетен търсец или получил международна или временна закрила се представлява с правата по чл. 25, ал. 3, т. 1 и 3 от адвокат, назначен от НБПП в производствата по ЗУБ.</p>		<p>„Чл. 30а. (1) В срок до 1 месец от установяване на принадлежността на чужденец, търсец международна закрила, към уязвима група се извършва идентификация и оценка на потребностите, като при необходимост се изготвя план за подкрепящи мерки със срокове за изпълнението им. Изготвените документи се прилагат към личното дело на чужденеца.“</p> <p>„Чл. 58 (11) След регистрацията на непридружено или разделено дете компетентните органи незабавно изпращат сигнал до съответната дирекция „Социално подпомагане“ за започване на действията по събиране на първоначална информация, извършване на проучване и оценка на риска и изготвяне на план за действие съгласно правилата и сроковете на Закона за закрила на детето и правилника за неговото приложение.“</p>
--	--	--	--	---

ВКБООН обаче изразява загриженост, че член 25а, ал. 1 не предвижда никаква времева рамка, в която да се извърши оценката от Дирекция "Социално подпомагане", както и критериите, на които тя трябва да се основава. Освен това разпоредбата не посочва изрично кой ще представлява детето, докато издаване на становището или в случай, че то е отрицателно.

ВКБООН препоръчва:

Член 25а, ал. 1 се изменя така:

- Разделен малолетен или непълнолетен, търсец или получил международна или временна закрила, който се намира на територията на Република България, се представлява от придружаващо го пълнолетно лице след получаване на положително становище от дирекция "Социално подпомагане", че това представителство е в съответствие с неговия най-добър интерес. Становището се издава в срок от 10 дни от уведомяването. До издаването на становището и в случай, че то е отрицателно, детето се представлява съгласно чл. 25, ал. 1.

Член 25а, ал. 2 се изменя така:

- Представителят, посочен в ал. 1 извършва необходимите правни действия за защита на правата на разделен малолетен или непълнолетен, търсец или получил международна или временна закрила, свързани с неговото здраве, образование, достъп до социално подпомагане и социални услуги и гражданско състояние, както и за издаване на документи за самоличност по Закона за българските лични документи.

		<p>5. Събиране на семейството</p> <p>ВКБООН припомня, че правото на семеен живот и принципът на единство на семейството са от особено значение в бежанския контекст. Поддържането и улесняването на събирането на семейството спомага за осигуряването на физическа грижа, защита, емоционално благополучие и самостоятелност на бежанците.</p> <p>Продължителната раздяла с членовете на семейството може да има опустошителни последици за благосъстоянието на бежанците и техните семейства. Изпълнителният комитет на ВКБООН призова да се положат всички усилия, за да се осигури събирането на разделените семейства на бежанците, и събирането на разделените семейства на бежанците да се извършва с възможно най-малко забавяне.</p> <p>ВКБООН изразява загриженост, че предложените изменения на член 34, ако бъдат приети, ще ограничат ефективния достъп до събиране на семейството на лицата, с предоставена международна закрила. По-конкретно ВКБООН е загрижен, че предложените изменения на член 34, ал. 1 изискват от лицето да представи, заедно със заявлението за събиране на семейство, официални писмени доказателства за семейна връзка и копия от личните документи на членовете на семейството или документите им за пътуване в чужбина. ВКБООН припомня, че поради специфичното си положение бежанците срещат особени трудности при изпълнението на подобни изисквания, които те обективно не са в състояние да изпълнят. Освен това искането да се снабдят с такива документи може да изложи тях или членовете на семейството им на риск от преследване или посегателство. Признавайки тези опасения, член 11, параграф 2 от</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>-----</p> <p>Прието е предложението на ЦПП-Глас в България за въвеждане на изисквания след шестия месец от предоставяне на международна закрила.</p> <p>Този срок не ограничава правото на събиране със семейството, а определя дали от чужденеца с предоставен статут ще се изискват доказателства за осигурено жилище и издръжка. Шестмесечния срок е достатъчен за чужденеца с предоставен статут да се е снабдил с български личен документ, да се е регистрирал в Бюро по Труда и да се е ангажирал с трудова заетост с цел реализацията на доход, с които да осигури издръжката и настаняването на семейството си.</p>
--	--	---	---	---

		<p>Директива 2003/86/ЕО относно правото на събиране на семейството предвижда, че когато бежанецът не може да представи официални документни доказателства за семейната връзка, държавите-членки вземат предвид други доказателства за съществуването на такава връзка които трябва да бъдат оценени в съответствие с националното законодателство. Съществуващата разпоредба на ал. 5 на член 34 от ЗУБ осигурява такава гъвкавост, като предвижда, че когато лицето не може да представи официални документи, удостоверяващи брак или родство, те се установяват чрез подписана от него декларация или по друг начин.</p> <p>Въпреки това, предложените в проектозакона изменения на ал. 5 на чл. 34 предвиждат възможността за такъв гъвкав подход да бъде ограничена до лицата с предоставен статут на бежанец, докато ако лице, на което е предоставен хуманитарен статут, не може да представи официални документи, доказващи брака или родството, но е дало задоволително обяснение за липсата на доказателства и изявленията му са оценени като последователни и достоверни, бракът и връзката могат да бъдат установени чрез интервю и други подходящи проучвания.</p> <p>Според ВКБООН няма основание за различно третиране на двете категории; както посочва Европейската комисия в своето Съобщение на Комисията до Съвета и до Европейския парламент относно насоките за прилагане на Директива 2003/86/ЕО относно правото на събиране на семейството, нуждите от закрила на лицата с предоставена субсидиарна закрила, не се различават от тези на бежанците и държавите-членки се насърчават да</p>		
--	--	---	--	--

приемат правила, които дават сходни права на бежанците и на лицата с предоставена субсидиарна закрила. Следователно разпоредбите на член 11, параграф 2 от Директива 2003/86/ЕО следва да се прилагат и за двете категории.

ВКБООН изразява загриженост, че предложените изменения на член 34, ал. 1 предвиждат също така, че ако молбата за събиране на семейството е подадена три месеца след предоставянето на международна закрила на лицето, то ще трябва да докаже, че може да осигури жилище и средства за издръжка, за да отговаря на условията. Въпреки че ВКБООН отбелязва, че това изискване е в съответствие с незадължителната разпоредба по член 12, параграф 1 от Директива 2003/86/ЕО, той изразява загриженост, че ограничението от 3 месеца не отчита в достатъчна степен специфичната ситуация, в която се намират лицата, получили международна закрила в България, или специалните обстоятелства, довели до разделяне на бежанските семейства, и може да се окаже сериозна пречка за събирането им.

Бежанците може да не знаят дали членовете на семейството им са все още живи или къде се намират, ако са били разделени по време на бягството. Издирването на членове на семейството е дълъг процес, който в много случаи надхвърля три месеца. Бежанците също така срещат повече трудности при предоставянето на документите, необходими за събиране на семейството, тъй като документите може да са били изгубени или унищожени по време на бягството, а членовете на семейството не могат да се обърнат към властите в страната си на произход за издаване на документи поради

		<p>риск от преследване. Практическите пречки, с които се сблъскват лицата, получили международна закрила, свързани с вписването в регистъра на населението, и получаването на български документи за самоличност, също често водят до забавяния.</p> <p>ВКБООН препоръчва като минимум тримесечният срок да се отнася до подаването на заявлението, а не до представянето на всички необходими доказателства.</p> <p>Що се отнася до непридружените деца, въпреки че ВКБООН приветства освобождаването им от тримесечния срок, въведен с член 34, ал. 1, изразява загриженост, че предложеното изменение на ал. 7, в което се предвижда, че на членовете на семейството на непридруженото дете се издава виза при условие, че подпишат декларация, с която удостоверяват, че ще осигурят настаняване и издръжка на детето след събирането му, на практика ще ограничи ефективния достъп до събиране на семейството на тази уязвима категория. ВКБООН припомня, че Директива 2003/86/ЕО не налага такива специфични изисквания за членовете на семействата на непридружени деца. Освен това възниква въпросът как родителят (родителите) на практика може да осигури изпълнението на това задължение веднага след пристигането си на територията на Република България, като се има предвид, че много бежанци не разполагат с ресурси, често са лишени от социално-икономически възможности в третите държави, в които пребивават, и нямат непосредствено право на достъп до пазара на труда в България.</p> <p>Като припомня трудностите, с които се сблъскват много членове на семейството на лица, с предоставена международна закрила, при достъпа до посолствата и</p>		
--	--	--	--	--

консулствата в заминаващите държави, главно поради финансови, административни, свързани със сигурността или логистични причини, ВКБООН препоръчва също така да се предвидят гъвкави процедури за приемане и обработване на заявления за визи и освобождаване от изискването за лично явяване при подаване на заявление за виза. Необходимостта от такава гъвкавост беше потвърдена наскоро от Съда на ЕС, който постанови, че член 5, параграф 1 от Директива 2003/86/ЕО на Съвета във връзка с член 7 и член 24, параграфи 2 и 3 от Хартата на основните права на Европейския съюз не допуска национално законодателство, което с цел подаването на заявление за влизане и пребиваване на основание събиране на семейството изисква от членовете на семейството на кандидата за събиране на семейството, и по-специално на признат бежанец, да отидат лично в дипломатическата или консулска служба на държава членка, компетентна по мястото им на пребиваване или престой в чужбина, включително в положение, при което отиването до тази служба е невъзможно или прекомерно трудно за тях, без да се засяга възможността за тази държава членка да изисква личното явяване на тези членове на семейството на по-късен етап от процедурата по разглеждане на заявлението за събиране на семейството. ВКБООН препоръчва да се направят изменения в ал. 11, чл. 34 от предложението за законопроект, за да се поясни, че заявленията за визи за членове на семейството, след като е взето положително решение по заявлението за събиране на семейството, могат да бъдат подадени лично или по електронен път.

ВКБООН препоръчва:

		<p>Член 34, ал. 5 се изменя така:</p> <p>- Когато лице, на което е предоставена международна закрила, не може да представи официални документи, доказващи брак или родство, те се установяват с декларация, подписана от него, или по друг начин. Представяне на доказателства по ал. 1, точка 1-3 не се изисква от непридружен малолетен или непълнолетен чужденец, получил закрила.</p> <p>Член 34, ал. 7 се изменя така:</p> <p>- Думите "и декларация за поемане на задължение да се осигури жилище и издръжка на детето след събирането" се заличават.</p> <p>Член 34, ал. 11 се изменя така:</p> <p>- Заявлението за виза по ал. 7 се подава лично или по електронен път и се разглежда в срок от един месец.</p> <p>-----</p> <p>6.Преминаване от временна към международна закрила</p> <p>ВКБООН приветства усилията на правителството за намиране на решения за лицата с предоставена временна закрила след изтичането на режима на временна закрила, въведен с Директива 2001/55/ЕО. Предложеният нов член 11 в ЗУБ предвижда, че хуманитарен статут се предоставя на лице, ползващо се с временна закрила, по време на нейното действие или в рамките на една година след изтичането на срока ѝ, освен ако не се налице обстоятелствата по член 12, ал. 2 от ЗУБ. Предложеният член 69, ал. 1 предвижда още, че когато са налице основанията по член 11, на лицето се предоставя хуманитарен статут в срок от един месец от регистрирането на молбата му за международна закрила, без да се провежда интервю. ВКБООН отбелязва, че хуманитарният статут съответства на субсидиарна</p>	<p>-----</p> <p>Не се приема</p>	<p>-----</p> <p>Въвеждането на опростена и ускорена процедура за преминаване от временна закрила към хуманитарен статут се урежда с цел за процесуална икономия и намаляване на административната тежест на ДАБ при МС, както и в интерес на чужденците с временна закрила и избягването на излишни процесуални действия, при положение че</p>
--	--	--	---	--

		<p>закрила, както е определено в член 15 от Директива 2011/95/ЕС. ВКБООН оценява факта, че тези изменения имат за цел да позволят на притежателите на статут на временна закрила да преминат към по-предсказуем и благоприятен статут на закрила с опростени процедури след регистрирането на молбата им. ВКБООН обаче е загрижен, че предложените изменения в член 11 и член 69, ал. 1 не изясняват взаимодействието между предложението хуманитарен статут и статута на бежанец. Предложените разпоредби, ако бъдат приети в сегашния си вид, могат да подкопаят изискването, залегнало в международното право и правото на ЕС (по-специално Директива 2011/95/ЕС, включително съображение 33, в което се посочва, че субсидиарната закрила е допълнителна и допълваща статута на бежанец), както и съдебната практика на Съда на ЕС относно водещата преценка на дали лицето отговаря на условията за предоставяне на статут на бежанец. Съгласно член 2, буква е) от Директива 2011/95/ЕС субсидиарна закрила се предоставя на лица, които не отговарят на условията за получаване на статут на бежанец, т.е. проверката на приложимостта на основанията за предоставяне на статут на бежанец следва да предхожда оценката за това дали търсещият закрила изпълнява критериите за субсидиарна закрила. Молбите за международна закрила, свързани със ситуации на въоръжен конфликт, изискват първо задълбочена оценка на приложимостта на критериите за статут на бежанец, преди да бъдат оценени по критериите за субсидиарна закрила. Както ВКБООН посочва в своите Насоки за международна закрила № 12, много лица, бягащи от ситуации на въоръжен конфликт и насилие, могат да бъдат бежанци, тъй като такива ситуации могат</p>	<p>основанията за предоставяне на временна закрила по чл. 1а, ал. 3 напълно съвпадат с основанията за предоставяне на хуманитарен статут по чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ.</p> <p>Общото предположение е, че преобладаващото мнозинство от разселени лица от Украйна по дефиниция попадат под действието на чл.9, ал. 1, т. 3 поради заплахата за техния живот и сигурност в резултат на войната. Ако обаче в заявлението си за предоставяне на международна закрила чужденците с временна закрила посочат дуги основания, или след връчване на решението считат, че имат право да получат статут на бежанец, разполагат с правото да обжалват решението пред съд. В този смисъл, правото да се получи статут на бежанец е гарантирано с общите процесуални гаранции за оспорване пред съд.</p>
--	--	--	--

да се коренят в, да са мотивирани или продиктувани от и/или да се провеждат по линия на раса, етническа принадлежност, религия, политика, пол или разделение на социални групи, или да засягат хората въз основа на тези фактори.

ВКБООН би желал да припомни, че стандартите на ЕС и международните стандарти, включително член 17 от Директивата за временната закрила, гарантират правото на лицата, ползващи се от временна закрила, да кандидатстват за убежище. В член 20 от Директивата за временната закрила се предвижда още, че когато временната закрила приключи, се прилагат общите закони за закрила и за чужденците в държавата-членка. ВКБООН допълнително препоръчва на българските власти да въведат мерки за ефективен обмен на информация с лицата, които могат да отговарят на условията за предоставяне на хуманитарен статут, за техните права да кандидатстват за статут на бежанец и за други възможности за получаване на правен статут, които могат да им бъдат предоставени.

В контекста на третирането на лицата, на които е предоставена временна закрила, и на преминаването към друг статут ВКБООН препоръчва решенията за прекратяването ѝ и бъдещите мерки да се вземат колективно, въз основа на принципите на споделяне на отговорността. Такъв подход би допринесъл и за предотвратяване на вторични движения. ВКБООН предлага в измененията да се изясни взаимодействието между хуманитарния статут и убежището и да се признае върховенството на статута на бежанец; и ясно да се очертае механизмът за информиране на хората за наличието на

различни възможности за закрила, заедно със съответните процедури, свързаните с тях права и задължения и начина за достъп до тези възможности.

ВКБООН препоръчва:

- да се гарантира, че лицата с предоставена временна закрила, както всички други лица, търсещи международна закрила, имат възможност за ефективен достъп до процедури за предоставяне на международна закрила и при такива обстоятелства молбите им се разглеждат в съответствие с приложимите международни стандарти и стандарти на ЕС, включително чрез осигуряване на предимството на преценката дали лицето отговаря на условията за предоставяне на статут на бежанец. ВКБООН препоръчва в предложените изменения ясно да се посочи, че ако дадено лице отговаря на условията за хуманитарен статут, това не засяга продължаващото му право да кандидатства и да му бъде предоставен статут на бежанец, ако отговаря на съответните критерии.

- ВКБООН препоръчва също така предложените изменения да изяснят взаимодействието между хуманитарния статут и убежището и да гарантират въвеждането на изискването за предоставяне на информация относно наличието на различни видове закрила, процедури и свързаните с тях права и задължения, за да се подпомогне вземането на информирано решение.

7. Регистър на лицата, търсещи или получили международна закрила

ВКБООН приветства предложението по член 55, ал. 1 за създаване на регистър, съдържащ данни за лицата,

		<p>търсещи или получили закрила в България. Такъв регистър ще улесни събирането на данни и управлението на информацията, като по този начин ще допринесе за подобряване на планирането и изготвянето на политики. В съответствие със своя мандат и отговорности ВКБООН изразява готовност и желание да бъде включен в съответствие с ал. 5 сред субектите, на които могат да бъдат предоставени данните, събрани в регистъра.</p> <p>8. Регистрационни карти на лица, търсещи международна закрила, и на лица с предоставена временна закрила</p> <p>ВКБООН приветства измененията в член 40, ал. 3, целящи да се въведе възможността регистрационната карта на търсещия международна закрила да удостоверява неговата самоличност, ако той представи валиден национален личен документ. Ако това изменение бъде прието, то ще улесни достъпа на лицата, търсещи закрила, до права и услуги. ВКБООН отбелязва, че предложеното изменение на ал. 4 на член 40 предвижда регистрационната карта на лицата с предоставена временна закрила, да удостоверява самоличността им във всички случаи. ВКБООН препоръчва да не се въвежда различно третиране на лицата, търсещи международна закрила, и лицата, ползващи се с временна закрила, по отношение на условията, при които регистрационната карта удостоверява самоличността им.</p> <p>-----</p> <p>9. Достъп до пазара на труда</p> <p>ВКБООН приветства предложеното изменение на член 29, ал. 3 от ЗУБ, което, ако бъде прието, ще намали периода,</p>	<p>-----</p> <p>Не се</p>	<p>-----</p> <p>Изискването за писмено уведомление от страна на</p>
--	--	--	----------------------------------	---

		<p>след който търсещото закрила лице има пълен достъп до пазара на труда, от 3 месеца на 30 календарни дни. ВКБООН счита, че изменението ще улесни приобщаването и самостоятелността. В същото време ВКБООН изразява загриженост, че свързаното национално законодателство, уреждащо достъпа на чужденци до пазара на труда, не е напълно съгласувано със ЗУБ, което може да ограничи ефективността на предложеното изменение. По-специално, макар и в съответствие с разпоредбите на ЗУБ, Законът за трудовата миграция и трудовата мобилност (ЗТМТМ) да освобождава търсещите и получилите международна и временна закрила, от изискването да получат разрешение за работа, съгласно член 9, ал. 1, т. 9 и т. 3 и ал. 5, чл. 10, ал. 1 от ЗТМТМ изисква в 7-дневен срок от датата на фактическото започване на работа на гражданина на трета държава работодателят да уведоми писмено за това Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда". Неспазването на тази разпоредба може да доведе до налагане на глоба.</p> <p>Това изискване е приложимо за всички граждани на трети страни, без да се взема предвид специфичното положение на лицата, търсещи или получили международна или временна закрила, за които се прилага специално законодателство, което не предвижда допълнителни изисквания за работодателите. Въвеждането на изключение от общото изискване за уведомяване на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" в такива случаи би подпомогнало социално-икономическото приобщаване и би насърчило работодателите да наемат лица търсещи или получили международна или временна закрила, като по този начин</p>	<p>приема</p>	<p>работодателя до ГИТ е общовалидно задължение за работодателите спрямо всички наемани от тях лица, независимо дали са чужденци, бежанци или български граждани. То е свързано с данъчните изисквания и задължението на работодателите да декларират изплащаните от тях трудови и граждански възнаграждения на наетите лица и последващото им данъчно и осигурително облагане. ДАБ при МС няма компетентност да въвежда изменения в данъчно-осигурителната политика на Република България доколкото това попада в правомощията на Министерството на финансите.</p>
--	--	--	----------------------	---

		<p>ще се подобри техният достъп до средства за препитание и възможности за самостоятелност.</p> <p>ВКБООН препоръчва в преходните и допълнителните разпоредби на проектозакона да бъде предложено следното изменение на Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност:</p> <p>Член 10, параграф. 1 се изменя така:</p> <p>С изключение на случаите по чл. 9, ал. 1, т. 3, т. 9 и т. 10 и ал. 5, в 7-дневен срок от датата на фактическото започване на работа на гражданина на трета държава работодателят уведомява писмено Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" за това.</p> <p>IV. Заключение</p> <p>ВКБООН се надява, че тези коментари ще бъдат надлежно взети под внимание в предстоящите законодателни процеси и остава на разположение за предоставяне на допълнителна техническа подкрепа, експертиза и допълнителни необходими разяснения.</p> <p>ВКБООН, 5 февруари 2024 г</p>		
--	--	---	--	--